

Sóc regidor d'educació, i ara què?

Les principals preguntes

Sóc regidor d'educació, i ara què?

Les principals preguntes

Jordi Roig i Vinyals

Director General de centres públics
Generalitat de Catalunya

Associació
Catalana
de Municipis

Col·lecció

Sóc regidor, i ara què?

Directora de la col·lecció

Judith Gifreu i Font

Coordinador editorial

Josep M. Matas i Babón

Segona edició actualitzada: Juliol del 2011

© Associació Catalana de Municipis i Comarques

València 231, 6a

08007 Barcelona

Adreça a internet: www.acm.cat

A/e: catedra@acm.cat

Disseny gràfic coberta:

Eumogràfic

Maquetació i impressió:

XB Cèltica Papel, S.L.

D.L.: B-26225-2011

Índex

Presentació	7
I. Introducció	11
II. Organització del Departament d'Ensenyament i política educativa	17
Organització del Departament d'Ensenyament	19
Pla de govern de la Generalitat de Catalunya	34
Polítiques educatives municipals	41
III. Competències municipals i coresponsabilitat en matèria d'educació	43
IV. Educació en el municipi, blocs temàtics	53
Admissió, drets i deures dels alumnes	55
Centres	65
Currículum	76
Llengua i educació	83
Participació	83
V. Coresponsabilitat dels ajuntaments en la formació professional inicial i per a l'ocupació	91
VI. Referents normatius en l'àmbit de l'educació	101
VII. Convenis vigents entre la Generalitat i l'àmbit de l'Administració local en matèria d'educació	105
VIII. Glossari	109

Presentació

El passat 22 de maig es van realitzar les eleccions municipals per tal d'escollir els 9.137 regidors dels 947 municipis de Catalunya. Estem, doncs, a l'inici de la nova legislatura de mandat dels ens locals 2011-2015 i també es constituïran les 4 diputacions i les 41 comarques de Catalunya.

Escrutat el 100 % dels vots, la participació ha estat del 55,01 %, mentre que l'any 2007 va ésser del 53,86 %, la qual cosa ha representat un augment de l'1,15 %. En total, 2.919.738 persones han exercit el vot a Catalunya, amb un 1,72 % de vots nuls i un 4,70 % de vots en blanc. Desitjaria que la participació activa del poble català fos molt més elevada, però constatem que n'hi ha un lleuger increment.

Des de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM) volem reiterar la nostra satisfacció, expressada molt cops, per l'alt grau de consens, tant polític com social, del marc legislatiu que ens dóna la primera llei d'educació de Catalunya, aprovada el passat 1 de juliol de 2009 al Parlament de Catalunya.

Estem, doncs, davant d'una nova legislatura de govern dels ens locals i al principi de la legislatura del Govern de la Generalitat de Catalunya, i és per això que l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, en l'exercici de la seva representació dels ens locals de Catalunya i de la seva tasca de facilitadora i d'assessorament i acompanyament de governants locals, alcaldes i regidors, posa a la disposició dels regidors d'educació de tots els ens locals de Catalunya i, en particular, dels municipis aquesta guia sobre l'educació, que espero que els sigui útil per tal de desenvolupar amb la màxima eficiència les polítiques d'educació en cadascun dels nostres municipis.

Aquesta edició de *Sóc regidor d'educació, i ara què?* és una edició més breu i actualitzada del

manual del regidor d'educació, que es va editar el juliol de 2009, i vol aportar recursos, idees, coneixement i un recull normatiu per tal de facilitar la tasca, principalment, dels regidors d'educació dels nostres municipis.

Francesc Tella i Macià
President de la comissió
d'educació de l'ACM

Barcelona, juny del 2011

I. Introducció

Tal com feia el *Manual del regidor d'Educació*, volem donar algunes respostes a qüestions que poden plantejar-se els regidors amb responsabilitat en matèria d'educació i donar-los informació i recursos que els serveixin de suport en l'exercici les seves responsabilitats, juntament amb els seus equips de treball. És un material dirigit tant als regidors d'educació com al conjunt de membres que formen part dels equips dels ajuntaments i, per extensió, a tots els ens locals.

Entrats ja en el segle XXI, la nostra primera prioritat per a Catalunya és l'educació, una aposta per la coresponsabilitat. Nosaltres proposem un model educatiu d'interès públic, innovador i de qualitat, per a l'equitat, l'excel·lència i la cohesió social, que garanteixi la promoció personal i social del conjunt de ciutadans i ciutadanes dels nostres pobles i ciutats i, en definitiva, del conjunt del nostre país, així com el progrés econòmic i cultural de Catalunya.

Així, d'aquesta manera, creiem que desplega el mandat de l'Estatut d'autonomia de Catalunya de l'any 2006 en matèria d'educació.

El passat 1 de juliol de 2009, el Parlament de Catalunya va aprovar la que podem dir que és la primera llei d'educació catalana, amb un gran suport dels partits majoritaris. Concretament, la Llei d'educació neix amb el consens de CiU, PSC i ERC, que representen aproximadament el 78 % del poble de Catalunya. És la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC).

En la Llei d'educació, el model educatiu d'interès públic es concreta amb el Servei d'Educació de Catalunya i permet:

- Enfortir l'escola pública.
- Garantir la llibertat d'ensenyament.
- Modernitzar el sistema educatiu.
- Cohesionar la societat i garantir la promoció personal.

- Catalanitzar el sistema: és una llei catalana pel que fa a la llengua i al contingut i estableix un model català amb la Generalitat com a Administració educativa única.
- Promoure el domini de les llengües a nivells europeus.

La Llei reconeix i reforça el paper de les administracions locals i la seva coresponsabilitat amb el Govern de la Generalitat en matèria d'educació. Però això no és nou, ja que la coresponsabilitat s'ha anat exercint conjuntament amb la Generalitat des del restabliment de la democràcia. En són exemples el fet de posar a disposició sòl per a la construcció d'escoles, el manteniment d'escoles i d'instituts, la creació de centres de titularitat de l'Administració local, la participació en la planificació educativa perquè s'adapti a les realitats dels territoris i el desenvolupament de les llars d'infants, les escoles de música i les escoles artístiques i d'idiomes. També es manifesta en la participació i el desenvolupament propi de programes adreçats a complementar i donar recursos a tot l'àmbit de l'educació i l'ensenyament del nostre país, com per exemple l'organització d'activitats extraescolars i de lleure, els plans educatius d'entorn, els programes per promoure la convivència i la cohesió, entre molts d'altres. L'educació és cosa de tothom, no només de l'escola, i els municipis hi fem aportacions i hi estem implicats a través de la coresponsabilització i l'aplicació en tot moment dels principis d'autonomia i de subsidiarietat.

La Llei d'educació defineix el paper de les administracions locals en el títol X. Des de l'ACM destaquem el valor i la importància de tenir una llei pròpia d'educació, que ha de servir per millorar el nostre sistema, treballar en millors condicions i garantir el mateix dret a l'educació i amb la mateixa qualitat arreu del territori, amb independència d'on es visqui i de que es tracti de pobles petits, grans o ciutats.

Aquest model, segons la nostra opinió, s'ha de basar en els principis següents:

- Tothom pot aprendre si en té l'oportunitat.
- La formació, l'esforç i la responsabilitat poden convertir somnis en realitats.

- Professorat i mestres competents i nous recursos.
- La innovació i la qualitat són garantia de cohesió i competitivitat.
- L'educació es millora amb intel·ligència i coratge.
- La conservació i la protecció del medi ambient i el manteniment de la prosperitat exigeixen formar la ciutadania amb sòlids coneixements científics.

El nou Govern de la Generalitat de Catalunya ha marcat els següents objectius en matèria d'ensenyament:

- Dret a l'educació en un marc de llibertat
  - *Farem realitat el model d'interès públic: coresponsabilitat, sí; delegació, no.*
- Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar
  - *L'objectiu de país: reduir a la meitat el fracàs escolar.*
- Fer de cada centre un centre de qualitat
  - *Els centres amb alumnes amb més dificultats seran la nostra prioritat.*
- Formació professional i educació al llarg de la vida
  - *Promoure la formació permanent al llarg de la vida.*
- Administració educativa
  - *Una Administració educativa al servei dels centres educatius.*
- Universitat
  - *Catalunya aspira a l'excel·lència en educació superior i recerca i a transformar aquest coneixement en més activitat econòmica i més benestar.*

Finalment, tenim el marc legislatiu, d'acord amb el qual ja s'està desenvolupant el nostre sistema educatiu amb una visió del segle XXI i en un món globalitzat, tot i que comença des del territori més petit. Ara, el més important és recuperar la confiança en el nostre sistema, desplegar aquesta Llei amb el màxim consens amb la comunitat educativa i que nosaltres, l'Administració local, en formem part. Molts pensen que el sistema educatiu millorarà amb la Llei d'edu-

cació de Catalunya, però no és ben bé així; la Llei posa el marc i els mitjans, però el que farà millorar la nostra educació és tenir clar el model, definir bé els objectius, generar les accions i les mesures més adients i aconseguir el compromís i la participació dels mestres, els professors i els directors dels centres educatius, juntament amb la resta de membres de la comunitat educativa.

II. Organització del Departament d'Ensenyament i política educativa

Com està organitzat el Departament d'Ensenyament?

D'acord amb el Decret 297/2011, de 22 de març, de reestructuració del Departament d'Ensenyament, l'organització general de Departament és la que s'explica a continuació.

Com s'estructura actualment el Departament d'Ensenyament?

El Departament d'Ensenyament, sota la direcció del/de la conseller/a, s'estructura en els òrgans següents:

- a) La Secretaria General.**
- b) La Secretaria de Polítiques Educatives.**

Òrgans consultius:

- *El Consell Escolar de Catalunya.*
- *El Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu.*
- *El Consell Català de Formació Professional.*

Quines són les competències de la Secretaria General?

La persona titular de la Secretaria General exerceix les funcions que li atribueix la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, la programació de l'oferta educativa de llocs escolars, la supervisió, coordinació i relació amb els centres públics i privats del sistema educatiu de Catalunya, la direcció del professorat i personal al servei dels centres públics, l'autorització de centres privats, així com aquelles que li assigni la normativa vigent o que la persona titular del Departament li pugui delegar.

Per a l'exercici de les seves funcions, la Secretaria General s'estructura en els òrgans següents:

- a) La Direcció de Serveis.**

- b) La Direcció General de Professorat i Personal de Centres Públics.**
- c) La Direcció General de Centres Públics.**
- d) La Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats.**
- e) L'Assessoria Jurídica.**
- f) La Inspecció de Serveis.**
- g) Els serveis territorials.**

Direcció de Serveis

Corresponen a la Direcció de Serveis les funcions següents:

- a) L'administració, el règim interior i la gestió dels serveis generals del Departament, sota la direcció del/de la secretari/ària general, i la coordinació dels serveis que porten a terme els organismes que en depenen.
- b) Dirigir la preparació i l'elaboració de les propostes d'avantprojecte de pressupost del Departament en col·laboració amb els altres òrgans del Departament.
- c) Dirigir la gestió dels assumptes relatius al personal d'administració i serveis adscrit als diferents òrgans del Departament.
- d) Supervisar la gestió pressupostària, la comptabilitat, la gestió patrimonial dels immobles del Departament, les contractacions, les obres de les unitats administratives del Departament i el seu manteniment.
- e) Dirigir iniciatives que condueixin a la modernització, a l'avaluació de la qualitat i a l'optimització de la gestió en els diferents àmbits del Departament.
- f) Exercir les funcions de supervisió i gestió dels sistemes d'informació del Departament.
- g) Dirigir el model de comunicació, d'informació i d'atenció ciutadana del Departament.
- h) Qualsevol altra que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.

Direcció General de Professorat i Personal de Centres Públics

Corresponen a la Direcció General de Professorat i Personal de Centres Públics les funcions següents:

- a) *Impulsar i aplicar les polítiques en matèria de plantilles del personal docent dels centres públics i dels serveis educatius.*
- b) *Aplicar les polítiques i els procediments en matèria de provisió, amb caràcter definitiu o provisional, dels llocs de treball docents amb personal funcionari o laboral.*
- c) *Supervisar i controlar l'elaboració de la nòmina del personal docent.*
- d) *Impulsar, executar coordinadament amb els serveis territorials i avaluar les polítiques de personal en matèria d'oferta pública d'ocupació, selecció, avaluació i promoció referides al personal funcionari docent i laboral docent.*
- e) *Elaborar l'avantprojecte de pressupost en matèria de personal docent.*
- f) *Planificar, dirigir, coordinar i analitzar l'aplicació de les actuacions que el Departament hagi de dur a terme en matèria de prevenció de riscos laborals, seguretat i salut.*
- g) *Dirigir la programació de la formació en matèria de prevenció de riscos laborals.*
- h) *Establir els criteris per a la definició dels diferents perfils professionals del personal dels centres.*
- i) *Ser l'òrgan de comunicació amb la representació legal dels treballadors docents del Departament i amb les seves organitzacions sindicals i participar en la negociació col·lectiva en representació del Departament.*
- j) *Representar la Direcció General en el Comitè de Formació del Departament.*
- k) *Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Direcció General de Centres Públics

La Direcció General de Centres Públics té les funcions següents:

- a) *Dirigir, coordinar i supervisar el règim administratiu i econòmic dels centres públics, així com establir els criteris per a la direcció i el govern dels centres.*
- b) *Programar, supervisar i fer el seguiment de les construccions i inversions dels centres públics.*

- c) *Coordinar i supervisar el manteniment i equips dels centres públics.*
- d) *Realitzar la interlocució amb els òrgans de participació dels centres educatius.*
- e) *Representar la Direcció General en el Comitè de Formació del Departament.*
- f) *Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats

Corresponen a la Direcció General de Centres Concertats i Centres Privats les funcions següents:

- a) *Supervisar i coordinar el règim administratiu dels centres concertats i privats.*
- b) *Dirigir l'autorització, modificació de l'autorització i cessament dels centres privats.*
- c) *Gestionar l'accés al règim de concerts educatius i efectuar les propostes corresponents dels centres privats que han de formar part del Servei d'Educació de Catalunya.*
- d) *Dirigir, coordinar i supervisar el règim econòmic i el pagament delegat dels centres privats concertats.*
- e) *Coordinar i executar les competències del Departament en relació amb l'atorgament de subvencions, ajuts i altres prestacions als centres privats.*
- f) *Impulsar mecanismes de foment de les inversions en ampliacions, millores, reformes i nova construcció d'edificis destinats a centres privats concertats, preferentment en zones socioeconòmiques desfavorides.*
- g) *Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Assessoria Jurídica

L'Assessoria Jurídica, amb nivell orgànic de subdirecció general, es configura d'acord amb el que estableix l'article 14 del Decret 57/2002, de 19 de febrer, de modificació del Decret 257/1997, de 30 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis Jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

Inspecció de Serveis

La Inspecció de Serveis, amb nivell orgànic de servei, és l'òrgan per mitjà del qual s'instrumenta l'exercici de la facultat inspectora atribuïda al/a la secretari/ària general del Departament per l'article 13 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre.

Estén el seu àmbit d'actuació a les unitats administratives i als centres docents en matèria d'organització i funcionament administratiu

Quines són les competències de la Secretaria de Polítiques Educatives?

Secretaria de Polítiques Educatives

La Secretaria de Polítiques Educatives, amb rang orgànic de secretaria general en els termes que preveu l'article 11.2 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, té les funcions següents:

- a) Impulsar els plans i els programes per aplicar i desplegar les polítiques educatives del Departament.*
- b) Elaborar les propostes i línies d'actuació en matèria d'ordenació i innovació del sistema educatiu.*
- c) Exercir la direcció de la Inspecció d'Educació.*
- d) Impulsar el coneixement i l'ús de les diferents llengües en el sistema educatiu de Catalunya.*
- e) Donar suport a projectes de renovació pedagògica i promoure la innovació curricular i la difusió de bones pràctiques educatives.*
- f) Establir els criteris per a la col·laboració amb l'Administració local i altres administracions en matèria d'educació.*
- g) Establir les directrius per a la coordinació de les actuacions del Consell Escolar de Catalunya, del Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i del Consell Català de Formació Professional.*
- h) Coordinar l'oferta educativa de cada curs escolar i gestionar i controlar els processos d'admissió de l'alumnat en els centres sufragats amb fons públics.*
- i) Promoure l'ús de les tecnologies de la informació i de les comunicacions en els projectes educatius*

com a instrument d'inclusió digital, recurs per a l'aprenentatge i agent d'innovació educativa.

- j) Coordinar la participació en projectes internacionals i en els projectes i actuacions en matèria de continguts i de serveis digitals i telemàtics orientats a la docència, l'aprenentatge i l'avaluació i el desenvolupament de la competència digital de l'alumnat i del professorat.*
- k) Coordinar i executar les competències del Departament en relació amb l'atorgament de beques i ajuts a l'estudi.*
- l) Coordinar els aspectes referents al transport i als menjadors escolars i altres serveis a l'alumnat de naturalesa anàloga.*
- m) Coordinar i executar les competències del Departament en relació amb l'expedició dels títols acadèmics no universitaris i el seu registre.*
- n) Autoritzar les actuacions de la Secretaria que generin despesa.*
- o) Resoldre sobre els reconeixements dels nivells de català segons els estudis reglats cursats a l'ensenyament no universitari de Catalunya.*
- p) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

De la Secretaria de Polítiques Educatives depenen les unitats següents:

- a) La Direcció General d'Educació Infantil i Primària.***
- b) La Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat.***
- c) La Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial.***
- d) La Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa.***
- e) La Subdirecció General de la Inspecció d'Educació.***
- f) La Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme.***
- g) L'Àrea de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement.***

Direcció General d'Educació Infantil i Primària

Corresponen a la Direcció General d'Educació Infantil i Primària les funcions següents:

- a) Ordenar i organitzar el currículum de l'educació infantil i primària.*
- b) Determinar les competències bàsiques de les diferents àrees i nivells de l'educació infantil i primària, proposar estratègies didàctiques per al seu assoliment i fixar criteris per a la seva avaluació.*
- c) Definir, impulsar i avaluar estratègies metodològiques, curriculars i organitzatives que afavoreixin la inclusió educativa.*
- d) Definir els criteris d'avaluació del rendiment escolar i de l'organització dels centres que imparteixen l'educació infantil, l'educació primària i l'educació especial.*
- e) Definir criteris en relació amb els equipaments, continguts i materials didàctics per a l'educació infantil i l'educació primària, i els suports específics per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques.*
- f) Proposar i avaluar, d'acord amb la Inspecció d'Educació, projectes d'organització dels centres d'educació infantil, d'educació primària i els centres d'educació especial de titularitat del Departament i coordinar les unitats que intervenen en la seva execució.*
- g) Determinar les necessitats de formació del personal docent, revisar-ne el disseny i l'execució i avaluar-ne els resultats, dins l'àmbit de l'educació infantil i l'educació primària.*
- h) Impulsar estratègies que afavoreixin la coordinació pedagògica i curricular entre centres que imparteixen diferents nivells educatius.*
- i) Proposar i dirigir el pla d'acció departamental en relació amb l'alumnat amb necessitats educatives especials i trastorns específics de l'aprenentatge.*
- j) Representar la Direcció General en el Comitè de Formació del Departament.*
- k) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat

Corresponen a la Direcció General d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat les funcions següents:

- a) Ordenar i organitzar el currículum de l'educació secundària obligatòria, del batxillerat, de l'educació d'adults i del mòdul C dels programes de qualificació professional inicial.*
- b) Determinar les competències bàsiques de les diferents àrees i nivells de l'educació secundària obligatòria, de l'educació d'adults i dels mòduls C dels programes de qualificació professional inicial, proposant estratègies didàctiques per al seu assoliment i fixant criteris per a la seva avaluació.*
- c) Definir els criteris d'avaluació del rendiment escolar i de l'organització dels centres que imparteixen educació secundària obligatòria, batxillerat, educació d'adults i el mòdul C dels programes de qualificació professional inicial, proposant l'aplicació de les mesures correctores adients.*
- d) Definir criteris en relació amb els equipaments, continguts i materials didàctics per a l'educació secundària obligatòria i l'educació d'adults.*
- e) Dirigir el pla d'orientació de l'alumnat per planificar el seu itinerari formatiu.*
- f) Proposar i avaluar, d'acord amb la Inspecció d'Educació, projectes d'organització dels centres educatius que són titularitat del Departament i que imparteixen educació secundària obligatòria, batxillerat, educació d'adults i el mòdul C dels programes de qualificació professional inicial, coordinant les unitats que intervenen en la seva execució.*
- g) Determinar les necessitats de formació, supervisar-ne el disseny i l'execució i avaluar els resultats de la formació del professorat i els serveis educatius dins l'àmbit de l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, el mòdul C dels programes de qualificació professional inicial i l'educació d'adults.*

- h) Impulsar plans conjunts d'actuació en l'àmbit de l'educació d'adults amb les administracions locals i dissenyar plans interdepartamentals.*
- i) Impulsar estratègies que afavoreixin la coordinació pedagògica i curricular entre centres que imparteixen diferents nivells educatius.*
- j) Definir les línies generals d'actuació, pautes de funcionament i criteris d'avaluació dels serveis educatius i coordinar les actuacions impulsades per les diverses unitats administratives.*
- k) Representar la Direcció General en el Comitè de Formació del Departament.*
- l) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial

Corresponen a la Direcció General de Formació Professional Inicial i Ensenyaments de Règim Especial les funcions següents:

- a) Ordenar i organitzar el currículum de la formació professional inicial, dels mòduls A i B dels programes de qualificació professional inicial i dels ensenyaments de règim especial.*
- b) Definir els criteris d'avaluació del rendiment acadèmic dels centres que imparteixen ensenyaments que són competència d'aquesta direcció general i, si és el cas, proposar l'aplicació de les mesures correctores adients.*
- c) Planificar els models formatius i els recursos humans, materials i funcionals d'acord amb les necessitats de la formació professional inicial, dels mòduls A i B dels programes de qualificació professional inicial i dels ensenyaments artístics, esportius i d'idiomes.*
- d) Impulsar i avaluar projectes de millora dels processos d'ensenyament i aprenentatge dels centres educatius que imparteixen ensenyaments que són competència d'aquesta direcció general.*
- e) Identificar les necessitats formatives i definir la formació del professorat i els serveis educatius dins l'àmbit de la formació professional inicial, dels mòduls A i B dels programes de qualificació*

professional inicial, dels ensenyaments artístics, dels ensenyaments esportius i dels ensenyaments d'idiomes.

- f) Representar la Direcció General en el Comitè de Formació del Departament.*
- g) Impulsar accions encaminades a adaptar de manera continuada l'oferta curricular d'acord amb les necessitats de l'entorn i promoure les relacions amb el món empresarial.*
- h) Impulsar accions per facilitar la integració de la formació professional.*
- i) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa

Corresponen a la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa les funcions següents:

- a) Impulsar i coordinar la comunicació amb la comunitat escolar i la comunitat educativa i dirigir la interlocució i l'atenció ordinària de les famílies i de la comunitat escolar.*
- b) Coordinar l'orientació i suport a les famílies en la seva tasca educativa i impulsar la participació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills/es.*
- c) Impulsar plans que millorin la convivència escolar.*
- d) Impulsar les relacions interdepartamentals per afavorir l'actuació coordinada en l'atenció a l'alumnat.*
- e) Dirigir els processos d'admissió d'alumnes i la seva coordinació amb els ajuntaments, i la gestió de les dades d'escolarització dels centres educatius.*
- f) Dirigir la gestió dels ajuts, les beques i altres recursos que s'apliquen individualment a l'alumnat, a les famílies o a membres de la comunitat educativa.*
- g) Dirigir l'expedició i el registre de títols acadèmics no universitaris.*
- h) Promoure la col·laboració i la coordinació amb els ens locals en matèria educativa.*
- i) Impulsar l'elaboració de programes amb els ens locals i amb la resta de la comunitat educativa per tal de promoure la cohesió social i la con-*

vència escolar i donar suport al procés educatiu de l'alumnat.

- j) Dirigir la planificació, organització i execució de les proves adreçades a l'alumnat i a la ciutadania que convoca el Departament.*
- k) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme

Corresponen a la Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme les funcions següents:

- a) Coordinar l'organització i l'avaluació dels programes i actuacions del Departament que tinguin relació amb l'ús o l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües que conformin el projecte educatiu plurilingüe, d'acord amb les direccions generals competents en aquesta matèria.*
- b) Coordinar i afavorir el desenvolupament i la implementació dels programes vinculats a la competència lingüística amb caràcter transversal a tots els nivells educatius.*
- c) Consolidar la llengua catalana com a llengua vehicular de l'ensenyament i de comunicació en els centres educatius i com a eix vertebrador del projecte educatiu plurilingüe.*
- d) Incorporar altres llengües com a llengües vehiculars de continguts d'àrees no lingüístiques en determinats contextos sociolingüístics com a instrument per desenvolupar el projecte educatiu plurilingüe.*
- e) Impulsar i planificar programes i actuacions per al desenvolupament de l'educació intercultural, basada en el coneixement de la cultura pròpia i de les altres cultures, el respecte a la diferència i els valors cívics i democràtics, en un marc de bona convivència.*
- f) Impulsar programes de recerca, estudis i investigacions i obrir noves línies i experiències d'innovació educativa en l'àmbit de l'aprenentatge de llengües i de la formació del professorat de llengua, potenciant la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació en els aspectes que li són propis.*

- g) *Coordinar les actuacions dels equips de llengua, interculturalitat i cohesió social dels serveis educatius per donar suport i assessorament al professorat, a l'alumnat i a les famílies, i donar servei als centres educatius en tot allò que els és propi, d'acord amb les direccions generals competents en aquesta matèria.*
- h) *Establir criteris d'ús de les llengües oficials i no oficials per a la comunicació en l'àmbit educatiu.*
- i) *Impulsar i promoure actuacions que facilitin la col·laboració i la coordinació en l'àmbit de l'ensenyament de les llengües, d'acord amb les línies estratègiques de la Unió Europea o d'altres institucions europees o internacionals.*
- j) *Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Subdirecció General de la Inspecció d'Educació

La Subdirecció General de la Inspecció d'Educació té les funcions que preveuen la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i el Decret 266/2000, de 31 de juliol, pel qual es regula la Inspecció d'Ensenyament.

Àrea de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement

L'Àrea de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement, amb nivell orgànic de servei, té les funcions següents:

- a) *Elaborar i proposar el Pla director de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement (PTAC) del Departament com a instrument de definició, planificació i coordinació dels usos educatius de les tecnologies de la informació i la comunicació, amb una atenció especial a la millora dels resultats escolars, l'excel·lència dels aprenentatges, l'atenció a les necessitats educatives especials i la diversitat de l'alumnat, així com el suport a les tasques docents.*
- b) *Detectar les necessitats formatives, dissenyar les activitats i els continguts de la formació del professorat, planificar, executar i avaluar els programes de formació, perfeccionament i actualització del professorat en l'àmbit de les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement.*

- c) *Participar en els projectes, inclosos en el PTAC, de cooperació, recerca i innovació en relació amb l'ús de les tecnologies digitals en els processos i estratègies d'ensenyament i aprenentatge, en col·laboració amb el professorat, universitats, empreses i altres institucions.*
- d) *Fer el seguiment de la implantació i de l'ús dels equipaments, continguts i serveis digitals en els centres, en coordinació amb els serveis territorials i, si escau, amb altres unitats del Departament d'Ensenyament, així com la provisió d'assessorament i suport al professorat i als centres.*
- e) *Gestionar els portals educatius, entorns i serveis Internet de la xarxa telemàtica educativa de Catalunya de manera coordinada amb els portals i serveis corporatius.*
- f) *Capturar el coneixement innovador que el sistema educatiu produeixi en relació amb l'ús de les tecnologies digitals, estimular-ne la creació de nou, preservar-lo, documentar-lo i difondre'l com un actiu estratègic per a l'avaluació i millora de l'educació.*
- g) *Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

Quina és l'organització territorial del Departament d'Ensenyament?

D'acord amb el capítol 5 del Decret 297/2011, de 22 de març, de reestructuració del Departament d'Ensenyament, l'organització territorial del Departament d'Ensenyament és la següent:

El Departament d'Ensenyament s'estructura territorialment en els serveis territorials següents:

a) Serveis Territorials al Baix Llobregat.

Àmbit territorial: Baix Llobregat.

Seu: Sant Feliu de Llobregat.

b) Serveis Territorials a Barcelona Comarques.

Àmbit territorial: Barcelonès (llevat de la ciutat de Barcelona), Alt Penedès i Garraf.

Seu: Barcelona.

c) Serveis Territorials a la Catalunya Central.

Àmbit territorial: Anoia, Bages, Berguedà, Osona, Solsonès i els municipis de Castellcir, Castellarçol, Granera i Sant Quirze Safaja, del Vallès Oriental.

Seu: Manresa.

d) Serveis Territorials a Girona.

Àmbit territorial: comarques de Girona (llevat del municipi de Fogars de la Selva, de la Selva, i dels municipis de Bellver de Cerdanya, Lles de Cerdanya, Montellà i Martinet, Prats i Sansor, Prullans i Riu de Cerdanya, de la Cerdanya).

Seu: Girona.

e) Serveis Territorials a Lleida.

Àmbit territorial: comarques de Lleida (inclou els municipis de Bellver de Cerdanya, Lles de Cerdanya, Montellà i Martinet, Prats i Sansor, Prullans i Riu de Cerdanya, de la Cerdanya).

Seu: Lleida.

f) Serveis Territorials al Maresme-Vallès Oriental.

Àmbit territorial: Maresme, Vallès Oriental i el municipi de Fogars de la Selva.

Seu: Mataró.

g) Serveis Territorials a Tarragona.

Àmbit territorial: Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès.

Seu: Tarragona.

h) Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre.

Àmbit territorial: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Seu: Tortosa.

i) Serveis Territorials al Vallès Occidental.

Àmbit territorial: Vallès Occidental.

Seu: Sabadell.

Corresponen als serveis territorials del Departament les funcions següents:

a) Representar el Departament en l'àmbit territorial i dirigir l'aplicació de les polítiques educatives en el seu territori.

b) Coordinar en el territori corresponent les actuacions de les unitats directives departamentals i organismes adscrits al Departament.

- c) La gestió dels recursos relatius al funcionament dels serveis i les prestacions que configuren el Servei d'Educació de Catalunya.*
- d) Dirigir, organitzar, coordinar i supervisar el funcionament dels serveis territorials en l'àmbit de la seva competència, exercir tasques de protocol i premsa, dirigir i vetllar per la correcta gestió del personal docent i d'administració i serveis i proposar les actuacions que considerin adients.*
- e) Dirigir el suport a la gestió educativa i administrativa dels centres i serveis educatius.*
- f) Detectar i prioritzar les necessitats de noves construccions i remodelacions de centres educatius públics, d'acord amb la planificació educativa del territori.*
- g) Coordinar les actuacions en matèria de gestió dels centres educatius i dels assumptes relatius a l'alumnat.*
- h) Coordinar les accions que corresponen als programes de formació professional.*
- i) Coordinar les accions relatives als serveis educatius i la formació permanent.*
- j) Dirigir, a través de l'/la inspector/a en cap, les actuacions territorials de la Inspecció d'Educació.*
- k) Coordinar les actuacions de planificació educativa en el territori.*
- l) Coordinar les actuacions referents a la prevenció de riscos laborals.*
- m) Dirigir la interlocució amb la comunitat educativa.*
- n) Cooperar amb les administracions locals.*
- o) Autoritzar els centres privats d'acord amb la reglamentació vigent.*
- p) Qualsevol altra funció que li sigui encomanada en relació amb les anteriors.*

j) Consorci d'Educació de Barcelona

Àmbit territorial: Barcelona.

Seu: Barcelona.

En el cas de la ciutat de Barcelona, l'àmbit de gestió de la qual correspon al Consorci d'Educació de Barcelona, la Inspecció territorial de Barcelona ciutat depèn

orgànicament i funcionalment de la Subdirecció General de la Inspecció d'Educació i té les funcions previstes a la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, i al Decret 266/200, de 31 de juliol, pel qual es regula la inspecció d'ensenyament.

Quins són els objectius del Pla de Govern en matèria d'ensenyament?

L'educació: aposta de país

6 ÀMBITS, 15 OBJECTIUS

ÀMBITS

1. Dret a l'educació en un marc de llibertat
2. Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar
3. Fer de cada centre un centre de qualitat
4. Formació professional i educació al llarg de la vida
5. Administració educativa
6. Universitat

Què diu l'àmbit del dret a l'educació en un marc de llibertat?

1. Dret a l'educació en un marc de llibertat

Farem realitat el model educatiu d'interès públic: coresponsabilitat, sí; delegació, no.

- Millorar la satisfacció de les famílies en l'elecció de l'escola dels seus fills i filles.
  - Elaborar criteris complementaris en el procés de preinscripció als ensenyaments obligatoris i/o gratuïts, per tal de tenir en compte tots els aspectes importants en la resolució de les situacions d'empat.
  - Crear un registre on les famílies puguin explicitar, abans que els seus fills i filles compleixin tres anys d'edat, el centre en què els voldrien escolaritzar.
- Facilitar i promoure la implicació de la família en el seguiment de l'evolució acadèmica i personal de l'alumne.
  - Promoure el compromís de les famílies amb el projecte educatiu dels centres.

- Impulsar programes de formació adreçats a les famílies, per facilitar l'intercanvi d'experiències i aportar estratègies útils en el procés educatiu dels fills i filles.
- Potenciar eines de control de l'absentisme dels alumnes, per tal de fer-hi front des de la família i des del centre mateix.
- Desenvolupar el Servei d'Educació de Catalunya amb la col·laboració de la iniciativa social.
  - Elaborar un mapa dinàmic de l'oferta educativa pública i concertada, per zones.
  - Millorar els concerts i, progressivament, estendre el finançament públic als ensenyaments postobligatoris.
  - Establir les condicions que han de permetre declarar d'interès públic les llars d'infants i les escoles de música privades que desenvolupen la seva activitat amb una finalitat essencial de servei, d'acord amb la programació existent.
  - Promoure la col·laboració de tots els centres del Servei d'Educació de Catalunya en l'atenció a l'alumnat amb necessitats especials o específiques, mitjançant una dotació econòmica suficient.

Què diu l'àmbit de l'ofensiva del país a favor de l'èxit escolar?

2. Ofensiva del país a favor de l'èxit escolar

L'objectiu de país: reduir a la meitat el fracàs escolar.

- Establir la competència lectora com a eix vertebrador de l'aprenentatge.
  - Potenciar la lectura sistemàtica al llarg de tota l'escolaritat bàsica (e. primària i ESO) i establir un Pla Nacional de Lectura per a infants i joves.
  - Fer prioritàries a l'aula l'expressió oral, la lectura reflexiva, l'escriptura, la comprensió dels enunciats matemàtics, l'ús de les llengües estrangeres, les competències digitals i el tractament de la informació.

- Identificar els problemes i les dificultats d'aprenentatge de l'alumne, i promoure'n l'atenció immediata.
  - Fomentar la detecció precoç dels desavantatges inicials dels alumnes que afecten els processos d'aprenentatge i el desenvolupament personal, per tal de donar-los resposta en el marc escolar i amb un cost reduït per a les famílies.
  - Actualitzar la formació i les funcions dels professionals dels serveis educatius i millorar la coordinació amb els centres.
  - Capacitar el professorat d'aula, a través de formació específica inicial i, si cal, permanent, per detectar i atendre precoçment els possibles trastorns o necessitats educatives específiques.
  - Promoure l'organització d'activitats d'estiu i oferir una nova oportunitat a l'alumne el setembre.
  - Dissenyar un programa específic per a escoles en entorns d'una dificultat especial, creant equips específics de professorat i articulant la diversitat curricular necessària.
- Potenciar el talent al llarg de tot el sistema educatiu
  - Incentivar l'excel·lència en la carrera docent.
  - Donar una resposta adaptada als alumnes amb altes capacitats intel·lectuals.

Què diu l'àmbit de fer de cada centre un centre de qualitat?

3. Fer de cada centre un centre de qualitat

Els centres amb alumnes amb més dificultats seran la nostra prioritat.

- Prioritzar l'aprenentatge de les competències bàsiques.
  - Posar l'èmfasi en l'adquisició de les competències lingüístiques i matemàtiques, prioritzant a l'aula el treball basat en el raonament i la creativitat.

- Impartir l'educació primària i els dos primers cursos d'ESO amb equips reduïts de docents per enfortir l'acció tutorial i el millor seguiment possible dels alumnes.
- Potenciar el domini de la llengua anglesa en tot el sistema educatiu, en especial en la competència oral.
- Promoure els valors del nostre llegat cultural, científic i cívic, a través de propostes curriculars.
- Organitzar una convocatòria periòdica de l'Olimpíada del Saber per posar en relleu els coneixements interdisciplinaris dels alumnes.
- Promoure l'aplicació de formes d'aprenentatge associades a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Millorar la formació inicial i contínua dels professors i especialment dels equips directius del centre, en el marc de l'autonomia de centre.
  - Dissenyar un Pla de Formació Inicial i Permanent del Professorat, conjuntament amb les universitats, que tingui en compte les necessitats dels centres.
  - Potenciar l'existència d'equips directius altament qualificats amb visió transformadora i capacitat de lideratge.
  - Implantar un màster per a candidats a director de centre, conjuntament amb les universitats, la superació del qual serà un mèrit preferent per accedir al càrrec.
  - Ordenar la intervenció i la presència del professorat extern dels centres i delimitar-ne les funcions i la dedicació horària.
  - Potenciar la difusió i aplicació de bones pràctiques educatives dels docents i els mecanismes de reconeixement, vinculant-los amb la carrera docent.
  - Impulsar un Pla de Foment de la Recerca i Innovació Educativa per millorar, a partir de l'avaluació, la pràctica docent.

- Establir uns horaris escolars més eficients i adaptats a les necessitats de les famílies.
  - Possibilitar experiències horàries diverses als centres docents.
  - Incorporar al calendari escolar anual cinc dies de lliure disposició, en substitució de la setmana blanca i recuperar l'endemà de reis com a festiu.
- Fomentar el bon comportament en els centres.
  - Millorar el clima escolar del centre amb una gestió dels conflictes àgil, positiva i proactiva.
  - Formalitzar un protocol amb el Departament d'Interior i les administracions territorials per millorar la vigilància dels voltants dels centres educatius, amb la finalitat d'evitar el consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut.
  - Promoure el voluntariat dels alumnes d'ESO.
  - Establir el marc de referència perquè els centres elaborin la carta de drets i deures dels alumnes.

Què diu l'àmbit de la formació professional i educació al llarg de la vida?

4. Formació professional i educació al llarg de la vida

Promoure la formació permanent al llarg de la vida.

- Promoure la formació professional.
  - Articular mecanismes per assolir la progressiva integració dels sistemes de formació professional a Catalunya.
  - Desenvolupar un model integrat d'informació i orientació professional per proposar itineraris que facilitin la qualificació i l'ocupació.
  - Desenvolupar un model àgil i assequible de reconeixement i acreditació de les competències professionals adquirides.

- Reforçar les possibilitats d'alternança entre formació i treball.
- Establir títols propis, d'acord amb les necessitats dels sectors productius de Catalunya i integrar-los en el catàleg de formació i qualificació professional.
- Millorar l'ordenació dels programes de qualificació professional inicial i estudiar noves possibles vies de finançament.
- Realitzar actuacions per fomentar la iniciativa emprenedora en els cicles de formació professional inicial.
- Potenciar la formació d'adults.
  - Dissenyar i desenvolupar un model integrat d'informació i orientació professional.
  - Actualitzar el model català de formació d'adults, d'acord amb els referents europeus i incorporant-hi les tecnologies de la informació i la comunicació com a element clau.
  - Establir una formació per al professorat amb metodologies de treball específiques per a persones adultes.

Què diu l'àmbit de l'Administració educativa?

5. Administració educativa

Una Administració educativa al servei dels centres educatius.

- Fer de l'Administració educativa una administració eficaç i transparent.
  - Millorar els horaris, la rapidesa i l'eficàcia dels sistemes d'informació personal, telefònica i telemàtica dels serveis territorials i de tota la resta d'unitats de l'Administració educativa.
  - Oferir un servei de suport i atenció directa als equips directius.
  - Reduir la burocràcia administrativa per tal que els centres es puguin dedicar principalment al seu objectiu fonamental: ensenyar, estimular, donar suport i orientar els alumnes.

- Fer de les zones educatives unitats de programació i coordinació de recursos, que no representin un nou graó de gestió administrativa.
- Dissenyar, conjuntament amb les universitats, un màster en supervisió educativa en l'àmbit de la inspecció educativa.
- Dissenyar nous models d'edificis i equipaments escolars més versàtils i funcionals, adequats a les TIC i que incorporin nous espais i entorns d'aprenentatge.

Què diu l'àmbit de la universitat?

6. Universitat

Catalunya aspira a l'excel·lència en educació superior i recerca i a transformar aquest coneixement en més activitat econòmica i més benestar.

- Impulsar mesures que millorin l'eficàcia i l'eficiència del sistema universitari català.
  - Consensuar, amb tots els agents implicats, un nou model universitari català.
  - Impulsar iniciatives per flexibilitzar les estructures docents i millorar la capacitat de selecció del professorat.
  - Impulsar la cooperació i coordinació entre les universitats perquè gestionin millor els serveis que comparteixen, evitant duplicitats o limitacions, a partir d'una política de serveis comuns i del seu personal PAS i tècnic.
  - Definir un model de finançament de les universitats públiques que els garanteixi la suficiència dels serveis bàsics del sistema i n'estimuli i reconegui l'eficiència i l'excel·lència, així com fer possible una política de preus dels serveis acadèmics de les universitats públiques socialment més justa, incentivadora de la qualitat i que incrementi la responsabilitat de l'alumnat.
  - Assolir el sostre competencial previst a l'Estatut de Catalunya, amb el correspo-

nent finançament, en matèria de recerca i de beques universitàries.

- Millorar l'accés a les universitats catalanes mitjançant l'impuls de programes d'orientació a secundària, la revisió de la preinscripció i de les proves d'accés a la universitat per a diferents col·lectius, i la millora de la formació inicial de mestres i màsters de professorat de secundària.
- Desenvolupar un model universitari que opti per l'excel·lència, la captació de talent i la internacionalització de les institucions universitàries, la seva oferta acadèmica i l'R+D.
  - Consolidar la marca "universitat de Catalunya" aprofitant la potència conjunta del sistema universitari català.
  - Reestructurar l'oferta d'estudis universitats incrementant-ne la qualitat i internacionalització.
  - Fomentar la mobilitat, l'excel·lència, la competitivitat internacional i la captació de talent.
  - Impulsar iniciatives que possibilitin a les universitats esdevenir motors del desenvolupament econòmic del país.

Quines són les polítiques educatives municipals?

- a) Impulsar els centres de gestió municipal (escoles, instituts, llars d'infants, escoles de música...).
- b) Impulsar els centres derivats de la cooperació municipal via conveni amb el Departament d'Ensenyament:
  - Centres d'ensenyaments d'idiomes, EOI (Escola Oficial d'Idiomes)
  - Centres d'ensenyaments artístics
  - Centres d'ensenyaments d'educació d'adults.
Escoles d'adults
- c) Facilitar als joves i a les famílies informació i assessorament sobre temes educatius, laborals i d'oci.

- d) Fomentar entre els joves i les famílies les activitats associatives i de compromís amb la societat.
- e) Participar en la programació dels llocs escolars de llurs municipis.

**III. Competències
municipals i
corresponsabilitat
en matèria
d'educació**

Què diu l'Estatut d'autonomia de Catalunya?

L'article 84 de la Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, defineix les competències locals.

Article 84. Competències locals

- 1. Aquest Estatut garanteix als municipis un nucli de competències pròpies que han d'ésser exercides per aquestes entitats amb plena autonomia, subjecta només a control de constitucionalitat i de legalitat.*
- 2. Els governs locals de Catalunya tenen en tot cas competències pròpies sobre les matèries següents, en els termes que determinin les lleis:*
  - g) La planificació, l'ordenació i la gestió de l'educació infantil i la participació en el procés de matriculació en els centres públics i concertats del terme municipal, el manteniment i l'aprofitament, fora de l'horari escolar, dels centres públics i el calendari escolar.*

Quina és la norma de Catalunya que regula les competències en matèria educativa?

Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

La Llei d'educació de Catalunya, que el Parlament va aprovar l'1 de juliol de 2009 i que va entrar en vigor el 17 de juliol de 2009, té l'objectiu de donar resposta a les necessitats de formació humana i instrumental de la societat catalana. És la primera llei d'educació de Catalunya i la primera en contingut integral en allò que es refereix als nivells educatius no universitaris.

Quina és la norma a l'Estat que regula les competències en matèria educativa?

Llei orgànica 2/2006, d'educació (LOE).

Quina és la norma de Catalunya que regula les competències municipals?

El Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, LCAT 2003\380, als articles 66, 67, 68, 69, 70 i 71 —en particular l'article 66.3 apartat o i l'article 71 apartat a.

Capítol II

Les competències municipals

Article 66

Competències municipals i locals

66.3

o) La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'Administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

Article 71

Activitats complementàries

71.1 Per a la gestió dels seus interessos, el municipi també pot exercir activitats complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a:

a) L'educació.

Quina és la norma de l'Estat que regula les competències municipals?

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, RCL 1985/799, als articles 25, 26, 27 i 28 —en particular l'article 25 apartat n i l'article 28.

Artículo 25

- 1. El Municipio, para la gestión de sus intereses y en el ámbito de sus competencias, puede promover toda clase de actividades y prestar cuantos servicios públicos contribuyan a satisfacer las necesidades y aspiraciones de la comunidad vecinal.*
- 2. El Municipio ejercerá, en todo caso, competencias, en los términos de la legislación del Estado y*

de las Comunidades Autónomas, en las siguientes materias:

- n. Participar en la programación de la enseñanza y cooperar con la Administración educativa en la creación, construcción y sostenimiento de los centros docentes públicos, intervenir en sus órganos de gestión y participar en la vigilancia del cumplimiento de la escolaridad obligatoria.**

Artículo 28

Los Municipios pueden realizar actividades complementarias de las propias de otras Administraciones Públicas y, en particular, las relativas a la educación, la cultura, la promoción de la mujer, la vivienda, la sanidad y la protección del medio ambiente.

Quines són les competències municipals en matèria d'educació?

Cal recordar que l'educació és una activitat municipal “complementària” i solament facultativa pels ens locals —així ho especifica l'article 28 de la Llei reguladora de les bases del règim local i els preceptes concordants com l'article 71.1.a de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

Tenint presents aquests aspectes, és necessari referir-se a allò que és remarcable des del punt de vista de les competències municipals.

El municipi té competències pròpies en: la participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'Administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment de centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents, i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.

Així doncs, els ens locals només participen en la construcció i el manteniment de centres, en la vigilància de l'escolaritat obligatòria i intervenen en la programació i la gestió de programes d'ensenyament.

Així mateix, com a desplegament de l'Estatut en matèria educativa tenim la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació de Catalunya, que dóna competències als ajuntaments segons els articles 159, 160 i 161.

Què entenem per competència municipal i per coresponsabilitat?

Les competències municipals són les atribucions que té el municipi en matèria d'educació i són promogudes per imperatiu legal —a Catalunya, per la Llei municipal i de règim local i la Llei d'educació. Per coresponsabilitat entenem totes aquelles accions endegades des del municipi amb la voluntat d'acostar a la ciutadania les polítiques educatives de la Generalitat de Catalunya i comporta l'establiment de línies de col·laboració i finançament entre els ens locals i el Departament d'Ensenyament per tal de desenvolupar les polítiques educatives del Govern de la Generalitat.

Quines són les funcions municipals en educació?

D'acord amb les competències assignades, podem determinar les funcions següents:

- a) Gestió de les competències i responsabilitat en matèria educativa.
- b) Gestió de les actuacions complementàries a les del Departament d'Ensenyament per reforçar la qualitat de l'educació.
- c) Promoció de les polítiques educatives necessàries per a la formació de la ciutadania.

Quins són els objectius municipals derivats de les funcions educatives?

- a) Gestionar la reparació, la neteja, el manteniment i la vigilància dels centres públics dels nivells obligatoris de l'educació primària i dels centres propis del municipi.
- b) Preveure la disponibilitat de sòl.
- c) Gestionar les cessions de sòl a l'Administració educativa.
- d) Gestionar la desafectació d'edificis per a ús docent.
- e) Donar suport tècnic i administratiu al Consell Escolar Municipal.

- f) Nomenar els representants municipals als consells escolars de centre i donar-los suport tècnic i administratiu.
- g) Gestionar la creació, la promoció, el desenvolupament, el control i el seguiment de les llars d'infants municipals.
- h) Col·laborar amb el Departament d'Ensenyament en el control de la correcta escolarització de la població escolar en edat obligatòria.
- i) Gestionar les actuacions de formació ocupacional i plans d'inserció laboral que es promoguin des de l'Ajuntament d'acord amb l'àrea que tingui competències en promoció econòmica o desenvolupament local.

Quins són els objectius municipals en relació amb la coresponsabilitat i les polítiques educatives?

- a) Impulsar, si escau, la creació de centres de gestió municipal.
- b) Impulsar la creació de centres derivats de la cooperació municipal via conveni amb el Departament d'Ensenyament.
- c) Dissenyar, programar i gestionar programes educatius de suport als centres educatius.
- d) Facilitar als joves i a les famílies informació i assessorament sobre temes educatius, laborals i d'oci.
- e) Fomentar entre els joves i les famílies les activitats associatives i de compromís amb la societat.
- f) Col·laborar amb totes les àrees de l'ajuntament a fi de coordinar les actuacions.

Quin paper té l'àrea/departament d'educació del municipi?

Aquesta àrea o departament depèn de la regidoria que té competències en matèria d'educació i, entre d'altres, els seus àmbits de treball són els següents:

- Planificació escolar del municipi.
- Planificació i desenvolupament de les llars d'infants (escoles bressol).

- Manteniment de les escoles d'educació infantil i primària.
- Gestió o col·laboració en el transport escolar.
- Gestió o col·laboració en els menjadors escolars.
- Desenvolupament de centres propis.
- Escoles d'adults.
- Escoles d'ensenyaments artístics.
- Escoles de música.
- Desenvolupar PEE (plans educatius d'entorn).
- Planificació, organització i desenvolupament d'activitats extraescolars i de lleure.
- Organització d'entrades i sortides als centres educatius.
- Donar suport al Consell Escolar Municipal.
- Desenvolupar programes propis en matèria d'educació.

Què podem entendre per ciutats, viles o pobles educadors?

Els municipis desenvolupem, en el camp educatiu, iniciatives i activitats de diferent signe, que abasten els camps de l'educació formal, l'educació no formal i l'educació informal. Aquestes categories inclouen, respectivament: a) els serveis pròpiament educatius pels seus continguts, socialment acreditats i reconeguts com a part del sistema educatiu reglat, el qual els estableix requisits i els atorga determinats efectes; b) els serveis i activitats de caràcter educatiu que no gaudeixen d'aquesta acreditació i reconeixement formal, i c) els serveis i activitats municipals de propòsit no necessàriament educatiu, però que tenen efectes més o menys directes en l'educació dels infants, els joves i la ciutadania.

La comunitat educativa de les ciutats i els pobles de Catalunya ha de liderar el concepte de ciutat educadora conjuntament amb les polítiques educatives de la Generalitat, com a instrument òptim per a la construcció d'unes ciutats i pobles cohesionats.

Quins poden ser el programes propis en matèria d'educació?

Des del municipi, principalment des de la regidoria amb competències en educació, relacionada amb altres àrees del mateix ajuntament, es poden endegar i portar a terme moltes accions relacionades amb l'educació; per citar alguns programes:

- Per a la convivència
- Educació intercultural
- Educació mediambiental
- Casals d'estiu
- Coneixement de l'entorn
- Mobilitat
- Activitats extraescolars
- Activitats de lleure
- Activitats de salut a les escoles
- Drogues
- Ús de biblioteques i centres culturals
- Educació i família
- Llengües
- Beques, premis i reconeixement a alumnes, mestres, professors i centres
- Transició al món laboral
- Altres

Què és la comissió mixta entre les entitats municipalistes i el Departament d'Ensenyament?

L'Ordre EDC/325/2005, d'11 de juliol, crea la Comissió Mixta Departament d'Educació i Entitats Municipalistes, com a òrgan permanent de col·laboració i coordinació entre l'Administració educativa de la Generalitat de Catalunya i les entitats representatives de l'Administració local —l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya— en el desenvolupament de les polítiques educatives, sens perjudici de les competències de la Comissió de Govern Local.

Aquesta Comissió, que relaciona l'Administració educativa de la Generalitat i els ens locals, queda reconeguda a l'article 162 de la Llei d'educació.

Article 162. Modalitats de coresponsabilització entre l'Administració educativa de la Generalitat i les administracions locals.

1. Els ens locals i l'Administració de la Generalitat col·laboren, en l'àmbit educatiu, per mitjà de la comissió mixta constituïda per representants de les entitats municipalistes i del Departament, sens perjudici de les competències que la Llei atribueix al Consell de Governos Locals. El Govern, amb l'acord de les entitats municipalistes, ha de regular la composició i les funcions d'aquesta comissió.

Què és el Consorci d'Educació de Barcelona (CEB)?

El Consorci d'Educació va ser creat per la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona, i és un instrument de cogestió i descentralització, en un marc de col·laboració institucional que representa la voluntat de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona de treballar plegats per a la millora dels serveis als centres educatius i a la ciutadania a través d'una única xarxa educativa.

Aquesta Llei, aprovada pel ple de l'Ajuntament de Barcelona, el Parlament de Catalunya i el Parlament espanyol, reconeix la capitalitat de Barcelona i la dota d'un règim especial.

**IV. Educació al
municipi, blocs
temàtics:
Admissió, drets
i deures dels
alumnes**

Què diu la llei d'educació de Catalunya sobre l'escolarització i les garanties de gratuïtat?

Es regulen en el títol IV, capítol II, articles 46,47,48,49 i 50.

Capítol II

Escolarització i garanties de gratuïtat

Article 46

Regulació i supervisió del procés d'accés a llocs escolars

- 1. El Govern regula el procés d'accés als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya, en el qual han de participar la comunitat educativa i els ens locals, i en determina els criteris de prioritat. Aquest procés es regeix pels principis d'equitat, inclusió educativa, foment de la cohesió social i respecte al dret a l'elecció de centre dins l'oferta educativa disponible en cada moment.*
- 2. Sens perjudici de les funcions de garantia del procés i de participació que corresponen per llei al consell escolar de cada centre i, si escau, a la titularitat del centre, la regulació del procediment d'admissió dels alumnes ha d'establir, per a cada zona educativa, sempre que calgui, la creació d'una comissió de garanties d'admissió, que ha de tenir les funcions següents:*
  - a) Vetllar pel compliment de la legalitat en els processos d'admissió i, especialment, garantir l'aplicació correcta dels criteris de prioritat.*
  - b) Garantir la distribució adequada i equilibrada dels alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu entre tots els centres.*
  - c) Complir totes les altres que li atribueixi l'Administració educativa.*
- 3. El Govern ha de regular la composició de la comissió de garanties d'admissió, que ha d'ésser presidida per un representant o una represen-*

tant de l'Administració educativa i que necessàriament ha de comptar amb la participació dels ajuntaments afectats, de les famílies, de les direccions dels centres públics i de la representació dels centres privats concertats.

4. *Sempre que sigui possible i les característiques territorials de les zones ho permetin, l'Administració educativa i l'Administració local poden acordar la creació d'una oficina municipal d'escolarització. Aquest òrgan ha de gestionar la informació, l'acompanyament i la tramitació de sol·licituds, i ha de formular la proposta d'àrees d'influència, acollir les comissions de garanties d'admissió i complir les altres funcions que pugui determinar el Govern.*
5. *Els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya, per a exercir llurs funcions, han de facilitar a la comissió de garanties d'admissió la informació de què disposin sobre sol·licituds d'admissió i la que els sigui requerida per aquest òrgan, d'acord amb el que es determini per reglament. De la mateixa manera, la comissió ha de facilitar a cada centre la informació de què disposi, d'acord amb els criteris de publicitat i transparència que han de regir el procediment d'admissió en tot moment.*

Article 47

Criteria de prioritat en l'accés

1. *En el cas que la demanda de llocs escolars per als ensenyaments sostinguts amb fons públics sigui superior als llocs disponibles en el centre, s'han d'aplicar, respecte a l'alumne o alumna a què es refereix la sol·licitud, els següents criteris de prioritat, que no tenen caràcter excloent:*
  - a) *Si té germans que estiguin matriculats en el centre, o el fet que el pare o la mare o el tutor o tutora legal hi treballin.*
  - b) *La proximitat del domicili habitual o del lloc de treball del pare o la mare o el tutor o tutora legal.*
  - c) *Les rendes anuals de la unitat familiar, atenant les especificitats que per a calcular-les s'apliquen a les famílies nombroses.*

d) *Si té discapacitat o en té el seu pare, la seva mare o algun germà o germana.*

2. *Per a admetre alumnes en etapes postobligatòries s'han d'aplicar els criteris de prioritat següents:*

a) *Per als ensenyaments de batxillerat, a més dels criteris que estableix l'apartat 1, s'ha d'atendre l'expedient acadèmic dels alumnes.*

b) *Per als ensenyaments de cicles formatius de grau mitjà o de grau superior de formació professional, si no hi ha places suficients, s'ha d'atendre exclusivament l'expedient acadèmic dels alumnes, amb independència que aquests procedixin del mateix centre o d'un altre de diferent.*

c) *Els alumnes que cursin simultàniament ensenyaments reglats de música o dansa i ensenyaments d'educació secundària tenen prioritat per a ésser admesos en els centres que imparteixin ensenyaments d'educació secundària que l'Administració educativa determini. S'ha d'aplicar el mateix tractament als alumnes que segueixin programes esportius d'alt rendiment.*

3. *El Govern pot establir criteris específics en l'admissió a altres ensenyaments diferents dels establerts pels apartats 1 i 2.*

4. *Per a resoldre situacions d'empat, els centres han d'aplicar els criteris complementaris que estableixi el Govern.*

5. *En els processos d'admissió dels alumnes en un centre, han de tenir prioritat els alumnes que vulguin cursar el primer curs d'una etapa obligatòria i procedixin d'un altre centre que imparteixi fins a l'etapa obligatòria immediatament anterior a la que volen iniciar i estigui adscrit al primer en els termes establerts per aquesta llei. Per a aquests alumnes, i respectant sempre la lliure opció de la família, el procés d'admissió es redueix als tràmits estrictament necessaris per al correcte control administratiu. Això mateix és aplicable en l'admissió als ensenyaments de batxillerat, en els centres públics i en els centres de titularitat privada que els tinguin concertats.*

6. *En els procediments d'admissió dels alumnes als ensenyaments de primer cicle d'educació infantil sostinguts amb fons públics, els ajuntaments poden establir altres criteris generals de prioritat, a més dels establerts per l'apartat 1. En cap cas aquest procediment no implica el dret d'accés amb relació als ensenyaments posteriors.*
7. *Els criteris de prioritat mai no poden comportar discriminació per raó de naixença, raça, sexe, religió, opinió, llengua o qualsevol altra condició o circumstància personal de l'alumne o alumna o de la seva família.*

Article 48

Co-responsabilització de tots els centres en l'escolarització d'alumnes

1. *Els centres del Servei d'Educació de Catalunya han de participar en l'adequada i equilibrada escolarització dels alumnes amb necessitats educatives específiques i s'han de comprometre a fomentar la pràctica de la inclusió pedagògica. A aquests efectes, l'Administració educativa ha d'establir territorialment la proporció màxima d'alumnes amb necessitats educatives específiques que poden ésser escolaritzats en cada centre en l'accés als nivells inicials de cada etapa i, si escau, la reserva de llocs escolars que, com a mínim, cal destinar-los. Aquesta reserva es pot mantenir fins al final del període de preinscripció i matrícula, el qual no pot anar més enllà de l'inici de curs.*
2. *Per tal d'atendre necessitats d'escolarització derivades de l'atenció als alumnes amb necessitats educatives específiques, entre les quals també es consideren les derivades de la incorporació tardana, d'acord amb els criteris i els procediments establerts per reglament, el Departament pot autoritzar, d'una manera excepcional i motivada, una reducció i, exclusivament per a atendre necessitats immediates d'escolarització d'alumnes d'incorporació tardana, un increment de fins al 10 % del nombre de llocs escolars per grup.*
3. *L'Administració educativa ha de garantir la igualtat en l'aplicació de les normes d'admissió,*

fet que inclou l'establiment de les mateixes àrees d'influència per als centres públics i els centres privats concertats.

- 4. L'Administració educativa ha d'adoptar les mesures d'escolarització que estableixen els apartats 1, 2 i 3 atenent les condicions socioeconòmiques i demogràfiques de les àrees d'influència respectives.*
- 5. L'Administració educativa aporta recursos addicionals als centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya en funció de les característiques socioeconòmiques de la zona, la tipologia de les famílies dels alumnes que atén el centre i els continguts de l'acord de coresponsabilitat que se signi, tal com especifica l'article 92. Aquests recursos addicionals, que han de permetre als centres una programació pluriennal, s'articulen per mitjà de contractes programa.*
- 6. Els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya estan obligats a mantenir escolaritzats llurs alumnes fins al final de les etapes obligatòries que imparteixen, llevat d'un canvi de centre per voluntat de la família o per aplicació d'una resolució sancionadora de caràcter disciplinari.*

Article 49

Procés d'admissió d'alumnes

- 1. El Departament ha de fixar, amb la participació de l'Administració local a què fa referència l'article 159.3.a.segon, els terminis, els instruments i els procediments del procés anual d'admissió dels alumnes, que ha de comprendre un període de preinscripció i un període de matriculació, i els procediments que cal seguir per a l'escolarització dels alumnes d'incorporació tardana.*
- 2. Les sol·licituds d'admissió dels alumnes en el període ordinari de preinscripció es poden presentar perquè les gestioni al centre educatiu en què les famílies vulguin escolaritzar llurs fills, o bé a la comissió de garanties d'admissió o a l'oficina municipal d'escolarització, que a aquests efectes les han de trametre al centre sol·licitat en primera opció.*

3. *Si la sol·licitud d'admissió es presenta en el centre fora del període ordinari i no hi ha places vacants, aquest l'ha de trametre a la comissió de garanties d'admissió, o, si escau, a l'oficina municipal d'escolarització, les quals han d'oferir lloc escolar als alumnes, en el marc de la disponibilitat de places i les preferències de centre explicitades per les famílies en la corresponent sol·licitud i de l'adequada distribució dels alumnes.*
4. *Si la sol·licitud d'admissió es presenta en el centre fora del període ordinari i hi ha vacants, la sol·licitud s'ha d'admetre d'acord amb les disposicions que s'estableixin per reglament en aplicació de l'article 48.1 i respectant l'ordre de les sol·licituds baremades no ateses prèviament.*

Article 50

Garanties de gratuïtat

1. *L'Administració educativa ha d'assegurar els recursos públics per a fer efectiva la gratuïtat dels ensenyaments obligatoris i dels declarats gratuïts.*
2. *En l'escolarització d'alumnes en els ensenyaments obligatoris i en els declarats gratuïts, els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya s'atenen a llur caràcter gratuït. No es pot imposar l'obligació de fer aportacions a fundacions o associacions de qualsevol tipus, ni es pot vincular l'escolarització a l'obligatorietat de rebre cap servei escolar addicional que requereixi aportacions econòmiques de les famílies.*
3. *El Departament ha de regular les activitats complementàries i els serveis escolars, i n'ha de garantir el caràcter no lucratiu en els termes establerts per la regulació orgànica i la voluntarietat de la participació dels alumnes. Així mateix, ha de regular l'establiment d'ajuts per a accedir-hi en situacions socials o econòmiques desfavorides, tenint en compte els acords de coresponsabilitat a què es refereix l'article 48.5.*
4. *L'Administració educativa vetlla pel compliment de les obligacions que contreuen els centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya i de les normes reguladores del procediment d'admissió. Així mateix, es pot reclamar la col·laboració d'al-*

tres administracions per contrastar la veracitat de les dades aportades en els processos d'admissió.

Què diu la Llei d'educació de Catalunya sobre els drets i deures dels alumnes?

Són regulats en el títol III, capítol II, articles 21,22 i 24 :

Capítol II

L'alumnat

Article 21

Drets dels alumnes

- 1. Els alumnes, com a protagonistes del procés educatiu, tenen dret a rebre una educació integral i de qualitat.*
- 2. Els alumnes, a més dels drets reconeguts per la Constitució, l'Estatut i la regulació orgànica del dret a l'educació, tenen dret a:*
  - a) Accedir a l'educació en condicions d'equitat i gaudir d'igualtat d'oportunitats.*
  - b) Accedir a la formació permanent.*
  - c) Rebre una educació que n'estimuli les capacitats, en tingui en compte el ritme d'aprenentatge i n'incentivi i en valori l'esforç i el rendiment.*
  - d) Rebre una valoració objectiva de llur rendiment escolar i de llur progrés personal.*
  - e) Ésser informats dels criteris i els procediments d'avaluació.*
  - f) Ésser educats en la responsabilitat.*
  - g) Gaudir d'una convivència respectuosa i pacífica, amb l'estímul permanent d'hàbits de diàleg i de cooperació.*
  - h) Ésser educats en el discurs audiovisual.*
  - i) Ésser atesos amb pràctiques educatives inclusives i, si escau, de compensació.*
  - j) Rebre una atenció especial si es troben en una situació de risc que eventualment pugui donar lloc a situacions de desemparament.*
  - k) Participar individualment i col·lectivament en la vida del centre.*
  - l) Reunir-se i, si escau, associar-se, en el marc de la legislació vigent.*

- m) *Rebre orientació, particularment en els àmbits educatiu i professional.*
- n) *Gaudir de condicions saludables i d'accessibilitat en l'àmbit educatiu.*
- o) *Gaudir de protecció social, en l'àmbit educatiu, en els casos d'infortuni familiar o accident.*

Article 22

Deures dels alumnes

1. *Estudiar per aprendre és el deure principal dels alumnes i comporta els deures següents:*
  - a) *Assistir a classe.*
  - b) *Participar en les activitats educatives del centre.*
  - c) *Esforçar-se en l'aprenentatge i en el desenvolupament de les capacitats personals.*
  - d) *Respectar els altres alumnes i l'autoritat del professorat.*
2. *Els alumnes, a més dels deures que especifica l'apartat 1, i sens perjudici de les obligacions que els imposa la normativa vigent, tenen els deures següents:*
  - a) *Respectar i no discriminar els membres de la comunitat educativa.*
  - b) *Complir les normes de convivència del centre.*
  - c) *Contribuir al desenvolupament correcte de les activitats del centre.*
  - d) *Respectar el projecte educatiu i, si escau, el caràcter propi del centre.*
  - e) *Fer un bon ús de les instal·lacions i el material didàctic del centre.*

Article 24

Associacions d'alumnes

1. *Els alumnes, des de l'inici de l'etapa d'educació secundària obligatòria, poden constituir associacions, que es regeixen per les lleis reguladores del dret a l'educació, per les normes reguladores del dret d'associació, per les disposicions establertes per aquesta llei i les normes de desplegament i pels estatuts de l'associació.*
2. *Les associacions d'alumnes tenen per finalitat essencial promoure la participació dels alumnes en l'activitat educativa i facilitar-los l'exercici dels drets i el compliment dels deures.*

3. *Les associacions d'alumnes s'han d'inscriure en el registre corresponent, només als efectes de la publicitat, i han de presentar al centre, per acreditar-se, l'acta de constitució i els estatuts. Les associacions d'alumnes i les federacions i confederacions en què s'agrupen que tinguin la seu a Catalunya o hi desenvolupin majoritàriament l'activitat poden ésser declarades d'utilitat pública.*
4. *El Govern ha d'afavorir la participació de les associacions d'alumnes dels centres educatius públics i dels centres educatius privats sostinguts amb fons públics. En els centres privats no sostinguts amb fons públics, les normes d'organització i funcionament són l'instrument adequat per a canalitzar aquesta participació.*
5. *Sens perjudici de les associacions d'alumnes a què fa referència l'apartat 1, els alumnes dels centres educatius poden constituir altres agrupacions d'acord amb les normes de desplegament d'aquesta llei i les normes d'organització i funcionament del centre. Entre aquestes agrupacions s'inclouen les associacions esportives escolars, que es constitueixen d'acord amb la normativa corresponent.*
6. *Les associacions d'alumnes constituïdes als centres d'educació d'adults poden assumir les funcions de participació que estableix l'article 26.*
7. *El Govern ha de potenciar i facilitar la representació institucional de les associacions d'alumnes i de les federacions i confederacions en què s'agrupen.*

Quina ha estat la regulació dels drets i els deures dels alumnes de Catalunya?

Decrets sobre drets i deures dels alumnes:

- Decret 226/1990, de 4 de setembre.
- Decret 266/1997, de 17 d'octubre.
- Decret 221/2000, de 26 de juny.
- Decret 279/2006, de 4 de juliol.
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, títol III, capítol II.

Quins drets tenen els alumnes estrangers?

Són regulats per:

- Decret 188/2001, de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya
  - Dret i obligació a l'educació obligatòria.
  - Dret a l'educació no obligatòria en les mateixes condicions que la resta de ciutadans de Catalunya.
  - Dret a la formació d'adults i promoció d'aquesta formació per les autoritats.
  - Dret a beques i ajudes.

Què és una oficina d'escolarització municipal (OME)?

Una oficina d'escolarització municipal actua com un instrument de col·laboració entre l'ajuntament i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, en el procés d'escolarització de l'alumnat als centres docents finançats amb fons públics en els nivells d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

En el nou marc legislatiu, la possibilitat de creació de l'oficina municipal d'escolarització es regula a l'article 46, punt 4.

Com es programen nous llocs escolars?

En el nou marc legislatiu, la llei d'educació, es programen d'acord amb l'article 44, detallat en l'apartat "**Què és el Servei d'Educació de Catalunya**" del bloc de centres, pàg. 37.

On puc trobar orientacions acadèmiques i professionals?

Es poden trobar al web del Departament d'Ensenyament www20.gencat.cat/portal/site/Ensenyament.

CENTRES

Què entenem per calendari escolar?

El calendari escolar defineix el marc de l'activitat educativa en els centres educatius públics i privats d'educació infantil i primària, d'educació especial, d'ensenyaments secundaris, professionals i de règim especial, i defineix l'inici i el final de cada curs acadèmic.

Què entenem per horari escolar?

L'horari escolar és el que defineix l'activitat lectiva dels alumnes i l'horari diari en què s'ha de desenvolupar; ve regulat per a l'educació infantil i primària, l'educació secundària i els centres i aules de formació de persones adultes. Aquest horari s'estableix en les mateixes ordres del calendari escolar.

L'article 54 de la LEC defineix el calendari escolar i la jornada escolar.

Com es denominen els centres públics?

L'article 75 de la LEC diu el següent:

Article 75. Denominació dels centres públics.

1. *Corresponen als centres públics que imparteixen els ensenyaments regulats per aquesta llei les denominacions genèriques següents:*
  - a) *Escola bressol o llar d'infants: els centres que imparteixen el primer cicle d'educació infantil.*
  - b) *Parvulari: els centres públics que imparteixen el segon cicle d'educació infantil.*
  - c) *Escola: els centres públics que imparteixen el segon cicle d'educació infantil i l'educació primària.*
  - d) *Institut: els centres públics que imparteixen ensenyaments d'educació secundària.*
  - e) *Institut escola: els centres públics que, entre altres ensenyaments de règim general, imparteixen educació primària i educació secundària.*
2. *Correspon al Govern establir la denominació genèrica dels centres públics que imparteixen a un mateix alumnat ensenyaments de règim general*

i de règim especial, i també la dels centres públics especialitzats a què es refereix l'article 81.

3. *El Govern pot adaptar per reglament la denominació genèrica d'institut a les especificitats dels ensenyaments de cada tipus de centres que imparteixen educació secundària.*

Què és una llar d'infants o escola bressol?

És un centre educatiu d'educació infantil que imparteix el primer cicle d'educació infantil i comprèn alumnes entre els zero i els tres anys d'edat. En terminologia de la LEC, l'educació infantil queda definida com a primera infància.

Què són els centres d'educació infantil i primària?

Són centres on imparteixen els següents ensenyaments:

- Educació infantil: segon cicle que comprèn alumnes de tres a sis anys, també denominat parvulari, i en terminologia de la LEC, primer ensenyament.
- Educació primària: comprèn sis anys acadèmics, normalment entre els sis i els dotze anys, organitzats en cicles de dos anys (1r, 2n i 3r cicle).

Què són els instituts d'educació secundària?

Instituts: són centres públics que imparteixen ensenyaments d'educació secundària:

- ESO (educació secundària obligatòria). Normalment entre els dotze i els setze anys.
- Batxillerat. Normalment entre els setze i els divuit anys.
- Formació professional inicial: cicles formatius de grau mitjà i superior.
- PQPI (programes de qualificació professional inicial).
- Programes de formació per a l'ocupació (formació professional ocupacional i contínua).
- Cursos de preparació per a les proves de grau mitjà i superior de formació professional inicial.

Què són les aules o les escoles d'adults?

Són els centres que adrecen els seus ensenyaments a les persones que hagin complert els divuit anys l'any natural que inicien la formació i també a les persones que hagin complert com a mínim setze anys naturals quan inicien la formació i que tenen un contracte laboral que els impedeix assistir als centres educatius en règim ordinari, que es troben en procés d'obtenció d'un permís de treball o que són esportistes d'alt rendiment.

Aquesta educació té per finalitat, en els termes que determina la Llei específica que la regula, fer efectiu el dret a l'educació en qualsevol etapa de la vida (article 69 de la LEC).

Els ens locals han tingut sempre un paper rellevant en aquestes escoles i la Llei d'educació estableix aquesta col·laboració a l'article 71.

Què són els centres d'educació especial (CEE)?

Les escoles d'educació especial són aquells centres educatius que atenen infants les necessitats educatives dels quals —per causes molt variades— no troben una resposta a l'escola ordinària.

L'escola d'educació especial acull nois i noies de 3 a 20 anys. Imparteix educació infantil, primària, secundària adaptada, programes de transició al món laboral, etcètera. Vegeu l'article 81.4 de la LEC:

Article 81. Criteris d'organització pedagògica dels centres per a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques.

- 1. L'atenció educativa de tots els alumnes es regeix pel principi d'escola inclusiva.*
- 2. Els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de llurs condicions i capacitats.*
- 3. S'entén per alumnes amb necessitats educatives específiques:*
  - a) Els alumnes que tenen necessitats educatives especials, que són els afectats per discapaci-*

tats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus.

b) Els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

4. *Amb relació als alumnes amb necessitats educatives especials, s'ha de garantir, prèviament a llur escolarització, l'avaluació inicial d'aquestes necessitats, l'elaboració d'un pla personalitzat i l'assessorament a cada família directament afectada. Aquests alumnes, un cop avaluades llurs necessitats educatives i els suports disponibles, si es considera que no poden ésser atesos en centres ordinaris, s'han d'escolaritzar en centres d'educació especial. Aquests centres poden desenvolupar els serveis i programes de suport a l'escolarització d'alumnes amb discapacitats als centres ordinaris que el Departament determini.*

5. Amb relació als alumnes d'incorporació tardana amb necessitats educatives específiques, l'Administració educativa ha d'establir i facilitar als centres recursos i mesures d'avaluació del coneixement de les llengües oficials o de les competències bàsiques instrumentals, i també mesures d'acollida.

Quins són els centres d'ensenyaments artístics?

Aquests ensenyaments són de règim especial; la titularitat de molts centres és municipal o d'algun altre ens local, i comprenen:

a) Música

Els ensenyaments de música es fonamenten en dos tipus d'oferta formativa diferent: la reglada, que comprèn diversos graus i té un nivell d'exigència elevat en funció de la seva finalitat de facultar per a la pràctica professional; i la no reglada, per a aquelles persones que volen assolir un nivell de coneixements adequats, des

de la iniciació fins a l'aprofundiment de l'aprenentatge musical.

Els ensenyaments reglats de música es classifiquen en professionals i superiors.

L'objectiu dels estudis musicals és proporcionar a l'alumnat una formació musical de qualitat i, alhora, garantir la formació dels futurs professionals. Les administracions educatives han de facilitar a l'alumnat la possibilitat de cursar simultàniament els ensenyaments de música i els de règim general.

La tipologia de centres d'ensenyaments musicals és la següent:

Escoles de música: aquests centres poden ser de titularitat tant pública com privada. Els ensenyaments impartits en aquestes escoles no condueixen a l'obtenció de títols amb validesa acadèmica o professional. No obstant això, aquestes escoles poden preparar l'alumnat per a l'accés a nivells professionalitzadors.

Conservatoris: són centres públics que imparteixen ensenyaments musicals de grau professional, que condueixen a una titulació amb validesa acadèmica oficial.

Centres professionals: són centres de titularitat privada que imparteixen ensenyaments musicals de grau professional, que condueixen a una titulació amb validesa acadèmica oficial.

Centres superiors: aquests centres poden ser de titularitat tant pública com privada. Imparteixen ensenyaments musicals de grau superior. En finalitzar aquests estudis s'obté una titulació equivalent, a tots els efectes, a una llicenciatura universitària.

Centres integrats: són centres que integren els ensenyaments de règim general (educació primària i secundària) amb els ensenyaments de música i/o dansa.

b) Dansa

L'objectiu dels estudis artístics de dansa és proporcionar a l'alumnat una formació de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals. Les administracions educatives han de

facilitar a l'alumnat la possibilitat de cursar simultàniament els ensenyaments de dansa i els de règim general.

La tipologia de centres d'ensenyaments de dansa és la següent:

Escoles de dansa: aquests centres poden ser de titularitat tant pública com privada. Els ensenyaments impartits en aquestes escoles no condueixen a l'obtenció de títols amb validesa acadèmica o professional. No obstant això, aquestes escoles poden preparar l'alumnat per a l'accés a nivells professionalitzadors.

Conservatoris: són centres públics que imparteixen ensenyaments de dansa de grau professional, que condueixen a una titulació amb validesa acadèmica oficial.

Centres professionals: són centres de titularitat privada que imparteixen ensenyaments de dansa de grau professional, que condueixen a una titulació amb validesa acadèmica oficial.

Centre superior: aquest centre és de titularitat pública. Imparteix ensenyaments de dansa de grau superior. En finalitzar aquests estudis s'obté una titulació equivalent, a tots els efectes, a una llicenciatura universitària.

Centres integrats: són centres que integren els ensenyaments de règim general (educació primària i/o secundària) amb els ensenyaments de música i/o dansa.

c) Arts plàstiques i disseny

La finalitat d'aquests estudis és proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals.

Els centres d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny són:

Escoles d'art i superiors de disseny: centres públics que imparteixen cicles formatius i ensenyaments superiors de disseny.

Escola superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya: centre públic que imparteix ensenyaments superiors de conservació i restauració de béns culturals.

Escoles d'art: centres públics que imparteixen cicles formatius.

Centres autoritzats de grau superior d'arts plàstiques i disseny: centres privats que poden impartir cicles formatius, ensenyaments superiors de disseny o ambdós tipus d'ensenyaments.

d) Art Dramàtic

Els ensenyaments d'art dramàtic són de grau superior, s'estructuren en un sol cicle i tenen una durada de quatre cursos.

Tenen com a finalitat proporcionar a l'alumnat una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals, docents i investigadors/es de les arts escèniques.

L'alumnat que obtingui una qualificació positiva en l'avaluació de totes les assignatures del currículum té dret al títol superior d'art dramàtic, equivalent, a tots els efectes, a una llicenciatura universitària.

Normativa: Decret 73/1994, de 7 de març, pel qual s'estableix l'ordenació curricular del grau superior dels ensenyaments d'art dramàtic.

Què són les escoles oficials d'idiomes (EOI)?

Les escoles oficials d'idiomes són centres públics d'ensenyaments d'idiomes moderns adreçats a persones adultes, dins l'àmbit no universitari. Els alumnes poden matricular-s'hi en règim oficial (presencial o a distància) o lliure.

Normativa: Decret 4/2009, de 13 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum dels ensenyaments d'idiomes de règim especial.

Què són els centres educatius?

Els centres educatius, tradicionalment, s'han classificat per:

- Centres públics (la titularitat és de la Generalitat de Catalunya o de l'Administració local).
- Centres privats (la titularitat correspon a una persona física o jurídica de caràcter privat).

Els centres educatius queden regulats en l'article 73 de la LEC.

Com es classifiquen els centres educatius?

Article 73. Classificació dels centres educatius.

1. *Els centres educatius es classifiquen en públics i privats.*
2. *Són centres educatius públics els centres la titularitat dels quals correspon a una administració pública.*
3. *Són centres educatius privats els centres la titularitat dels quals correspon a una persona física o a una persona jurídica de caràcter privat.*

Què es considera centre públic de caràcter específic?

Són considerats centres públics de caràcter específic d'acord amb el decret 297/2011:

- L'IOC: Institut Obert de Catalunya
- L'ESDAP: Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques

Què és l'IOC?

IOC: Institut Obert de Catalunya

L'IOC va néixer a partir de la integració en un únic centre de tres iniciatives ja existents en matèria de formació no presencial gestionades des del Departament d'Educació:

- L'ICESD (ESO i batxillerat)
- Palau de Mar (graduat en educació secundària)
- L'FP Oberta

La idea d'integrar-les en una única institució no pretenia només optimitzar recursos, homogeneïtzar criteris i sistematitzar processos, sinó que també pretenia impulsar l'oferta de noves activitats formatives i nous ensenyaments demandats per la societat i potenciar el posicionament institucional del centre al territori per convertir-lo en un centre de referència.

L'IOC, com a nova organització, no es desenvolupa a partir de la idea de crear un centre idèntic al presencial –però convertit en un format en línia–, sinó que es conceptualitza com una institució nova, única i singular.

La raó de ser de l'Institut Obert de Catalunya es troba plenament vinculada als Objectius del Departament d'Ensenyament i es desenvolupa en:

- L'extensió de l'educació, facilitant que pugui arribar al màxim de persones superant les limitacions de l'espai i del temps.
- Una educació que ha de posar els interessos, les necessitats i les possibilitats de progrés de les persones en el centre d'un model educatiu flexible i adaptable.
- Una proposta educativa que, en col·laboració amb les altres, impulsa la formació al llarg de la vida.
- Treball compartit per presentar una oferta educativa de qualitat i amb voluntat de millora, que vagi incorporant les innovacions en les tecnologies de la informació i de la comunicació amb l'objectiu de donar un millor servei educatiu.

Estudis de l'IOC:

- Graduat en educació secundària (GES)
- Batxillerat
- Cicles formatius de formació professional
- Idiomes
- Preparació per a la prova d'accés als cicles de grau superior
- Formació no reglada

Què és l'ESDAP?

ESDAP: Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques

L'ESDAP és un centre públic d'educació artística superior que imparteix el grau en disseny en les especialitats de disseny gràfic, disseny d'interiors, disseny de moda i disseny de producte. És un centre únic amb set seus ubicades en les escoles d'Art i Superiors de Disseny de la Generalitat de Catalunya.

Titulació: Graduat/da en Disseny en l'especialitat corresponent:

- Disseny gràfic
- Disseny d'interiors
- Disseny de moda
- Disseny de producte

On estudiar

- Badalona - EASD Pau Gargallo,
www.paugargallo.net
Grau de Disseny Gràfic
- Barcelona - EASD Llotja,
www.llotja.cat
Grau Disseny gràfic, Disseny d'interiors, Disseny de moda i Disseny de producte
- Barcelona - EASD Deià,
www.deiadisseny.cat
Grau de Disseny d'Interiors
- L'Hospitalet de Llobregat - EASD Josep Serra i Abella,
www.xtec.cat/ea-serraiabella
Grau de Disseny Gràfic
- EASD Olot,
www.xtec.cat/ea-escolartolot
Grau de Disseny Gràfic i Disseny d'Interiors
- Tàrrrega - EASD Ondara,
www.eaondaratarrega.com
Grau de Disseny d'Interiors
- EASD Vic,
www.eartvic.net
Grau de Disseny Gràfic

Què són les obres RAM?

Són actuacions de la Generalitat de Catalunya, a través del Departament d'Ensenyament, per a la reforma, l'ampliació i les millores dels centres públics d'educació.

Quina és la regulació de l'educació infantil, primera infància?

Des de l'any 2000, el desplegament a Catalunya ens ha aportat acords i convenis amb administracions lo-

cals i entitats privades per subvencionar la creació i el manteniment de places de 0-3 anys.

- Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies.
- Llei 5/2004, de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat.
- Decret 282/2006, de 4 de juliol, pel qual es regulen el primer cicle de l'educació infantil i els requisits dels centres.
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, article 56.

Què és el Programa Heura?

És un programa que pretén fer arribar la banda ampla a tots els centres educatius públics. Neix l'any 2006, però ha tingut molts problemes d'implantació a causa de les condicions de subministrament d'energia elèctrica als centres.

A més d'Internet d'alta velocitat, l'alumnat disposarà també d'un espai digital personal, agenda, intranet, un buscador lliure d'objectes, un directori de recursos educatius, correu electrònic, enllaços, notícies i fòrums. Aquest entorn digital es combinarà amb la utilització de sistemes externs de gestió, imatges o podcast, entre d'altres.

Què són les àrees residencials estratègiques (ARE)?

Són àrees on s'han de reservar tots els equipaments de serveis, entre els quals hi ha les llars d'infants, escoles d'educació infantil i primària i instituts.

Les ARE són sectors que s'urbanitzaran en diversos municipis de Catalunya, en zones ben comunicades, dotats dels serveis necessaris, amb una qualitat urbanística garantida i on la meitat, com a mínim, dels habitatges seran de protecció oficial.

Què són les zones escolars rurals (ZER)?

Les zones escolars rurals són institucions escolars de caràcter públic formades per l'agrupació de col·legis d'educació infantil i primària d'estructura unitària o cíclica.

Les zones escolars rurals es constitueixen amb la finalitat d'oferir el servei d'ensenyament en condicions de major qualitat en zones de baixa demografia escolar.

Les zones escolars rurals estan regulades pel Decret 195/1988, de 27 de juliol, sobre la constitució de zones escolars rurals per a centres públics d'ensenyament primari.

CURRÍCULUM

Quin és el desenvolupament legislatiu d'educació a Catalunya?

Competències catalanes

Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006

A l'article 21 diu que en l'educació:

- Totes les persones tenen dret a una educació de qualitat.
- Els pares i les mares tenen el dret que llurs fills rebin una formació religiosa i moral a les escoles públiques, en les quals l'ensenyament és laic.
- Els centres docents privats poden ésser sostinguts amb fons públics.
- L'ensenyament és gratuït en les etapes obligatòries.
- Totes les persones tenen dret a la formació professional i a la formació permanent.
- Totes les persones tenen dret a disposar d'ajuts públics.
- Les persones amb necessitats educatives especials tenen dret a rebre el suport necessari.
- Els membres de la comunitat educativa tenen dret a participar en els assumptes escolars i universitaris.

A l'article 35 s'estableixen drets i deures lingüístics en l'àmbit de l'ensenyament:

- Dret a rebre l'ensenyament en català i a usar el català com a llengua normal d'aprenentatge.
- Dret i deure de conèixer amb suficiència oral i escrita el català i el castellà en finalitzar l'ensenyament obligatori.

- Dret a no ésser separat en centres ni en grups classe diferents per raó de la llengua habitual.

Desplegament a Catalunya de l'ordenació general del sistema

- Pla experimental abans d'entrada en vigor de la Llei orgànica 1/1990 LOGSE
- Decrets i ordres de desplegament dels marcs legislatius en matèria d'educació següents:
- LOGSE 1/1990 ,Llei orgànica General del Sistema Educatiu
- LOCE 10/2002, Llei orgànica de qualitat de l'educació
- LOE 2/2006, Llei Orgànica d'Educació

Aportacions de Catalunya

- L'estructura general del sistema
- El paper de la formació professional
- Els crèdits
- Els crèdits de síntesi i els treballs de recerca
- L'accentuació de la col·legialitat de l'avaluació
- Les competències bàsiques

LEC

- Títol V. Ordenació dels ensenyaments, articles 52 i 53

Elements de possible incidència, directa o indirecta, sobre els continguts reals que es treballen a l'aula:

- Les unitats territorials de l'Administració
- Les administracions locals
- Els titulars dels centres
- La direcció
- Els equips de mestres i professors dels centres
- El professor a l'aula
- Els pares
- La inspecció
- Els llibres de text
- La formació inicial i contínua
- Les proves (PISA, competències, PAAU, GES, accés a cicles...)

Quins ensenyaments comprèn el sistema educatiu?

D'acord amb l'article 51 de la LEC, el sistema educatiu comprèn els ensenyaments següents:

- a) Educació infantil
- b) Educació primària
- c) Educació secundària obligatòria
- d) Batxillerat
- e) Formació professional
- f) Ensenyament d'idiomes
- g) Ensenyaments artístics
- h) Ensenyaments esportius
- i) Educació d'adults

Quins són els ensenyaments de règim general?

Llei 12/2009. Capítol II. Ensenyaments de règim general

- Educació infantil, art. 56
- Educació bàsica, art. 57
  - Educació primària, art. 58
  - Educació secundària obligatòria, art. 59
- Programes de qualificació professional inicial, art. 60
- Batxillerat, art. 61
- Formació professional, art. 62

Quins són els ensenyaments de règim especial?

Llei 12/2009. Capítol III. Ensenyaments de règim especial

- Ensenyament d'idiomes, art. 64
- Ensenyaments artístics, art. 65, 66 i 67
- Ensenyaments esportius, art. 68
- Educació d'adults, art. 69, 70 i 71

Què és l'ensenyament a distància i com està regulat?

L'educació no presencial, a distància, és una modalitat educativa en què els estudiants no necessiten assistir físicament a cap escola o aula.

Utilitzen aquesta modalitat de formació tots aquells ensenyaments que no són obligatoris, és a dir, després de l'educació secundària obligatòria (ESO). Els ensenyaments que més utilitzen aquesta modalitat són els cicles formatius de formació professional de grau mitjà i superior, el batxillerat, els ensenyaments d'idiomes i, en menor proporció, els artístics.

També es poden impartir, excepcionalment, ensenyaments obligatoris i els altres ensenyaments que, en determinades circumstàncies, estableixi el Departament d'Ensenyament.

La normativa que regula aquest ensenyament a Catalunya és:

- Reial decret 1579/1991, de 18 d'octubre, d'ampliació de serveis i mitjans de serveis traspassats a la Generalitat de Catalunya en matèria d'educació (ensenyament a distància).
- Decret 111/1992, d'11 de maig, pel qual es crea l'Institut Català d'Ensenyament Secundari a Distància a Barcelona.
- Resolució EDU/2319/2006, de 5 de juliol, per la qual s'atribueix una nova denominació específica a un institut d'educació secundària de Barcelona (Institut d'Educació Secundària Obert de Catalunya).
- Llei 12/2009 d'educació, article 55.

Article 55

Educació no presencial

1. *El Govern, per a facilitar el dret universal a l'educació, ha de desenvolupar una oferta adequada d'educació no presencial.*
2. *Es poden impartir en la modalitat d'educació no presencial els ensenyaments postobligatoris, els ensenyaments que no condueixen a titulacions o certificacions amb validesa a tot l'Estat, els cursos de formació preparatòria per a les proves d'accés al sistema educatiu, la formació en les competències bàsiques, la formació per a l'ocupació i la formació permanent. També s'hi poden impartir, excepcionalment, ensenyaments obligatoris i els altres ensenyaments que, en determinades circumstàncies, estableixi el Departament.*

3. *L'oferta educativa no presencial s'ha de caracteritzar per la varietat, l'obertura i la flexibilitat per a assolir, especialment, l'extensió de l'accessibilitat d'aquesta formació, la simultaneïtat amb altres ensenyaments i la complementaritat amb altres accions i estratègies formatives, i també la compatibilitat amb el treball.*
4. *Sens perjudici de les modalitats de formació semi-presencial i no presencial que es puguin implantar als centres públics ordinaris, l'Administració educativa ha d'organitzar per mitjà d'un centre singular la impartició específica dels ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial.*
5. *El professorat que imparteix ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial ha de tenir la titulació requerida per a cada etapa educativa i ha d'acreditar la capacitació per a exercir la docència emprant mitjans telemàtics i els altres recursos propis de l'educació no presencial.*
6. *El Departament pot autoritzar els centres privats per a impartir ensenyaments postobligatoris i ensenyaments superiors en la modalitat d'educació no presencial.*
7. *El Departament ha de crear i regular un registre en què constin les dades dels alumnes que s'acullen a la modalitat d'educació no presencial en ensenyaments d'educació bàsica.*

Com es crea l'educació d'adults a Catalunya?

Històric de l'evolució de l'educació d'adults de Catalunya:

- Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults.
- Decret 72/1994, de 6 d'abril, pel qual es regulen els centres de formació d'adults.
- Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes.
- Ordre BEF/178/2003, de 16 d'abril, per la qual es regulen les proves específiques per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària per a persones majors de divuit anys.

- Decret 325/2006, de 22 d'agost, de creació de centres de formació de persones adultes ubicats en centres penitenciaris.
- Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, títol V, capítol IV, art. 69,70 i 71

Què són els ensenyaments artístics?

Formen part dels ensenyaments de règim especial i tenen la finalitat de facilitar una formació artística de qualitat i garantir la formació dels professionals corresponents. Els ensenyaments artístics es fonamenten en dues ofertes formatives diferents: una de reglada, que comprèn diversos graus i té el nivell d'exigència elevat que correspon a la finalitat exclusiva de facultar per a la pràctica professional, i un altra de no reglada, per a les persones que volen assolir un nivell de coneixements artístics adequats per practicar aquestes disciplines. Aquests ensenyaments comprenen:

- a) Música
- b) Dansa
- c) Arts plàstiques i disseny
- d) Art dramàtic
- e) Conservació i restauració de béns culturals
- f) Altres manifestacions artístiques que es determinin

Què són els ensenyaments d'idiomes?

Formen part també dels ensenyaments de règim especial i pretenen capacitar els alumnes per a l'ús comunicatiu dels diferents idiomes, al marge de les etapes ordinàries del sistema educatiu. Poden ésser reglats o no reglats. Els reglats condueixen a l'obtenció de certificats homologats, s'organitzen en els nivells que es determinin i s'ofereixen en les modalitats d'educació presencial, semipresencial i no presencial.

Què són els ensenyaments d'esports?

També formen part dels ensenyaments de règim especial i tenen com a objectiu preparar els alumnes per exercir professionalment una modalitat o es-

pecialitat esportiva i facilitar-ne l'adaptació al món laboral. Aquests ensenyaments s'organitzen a partir de les diferents modalitats i especialitats esportives, d'acord amb el Catàleg de Qualificacions Professionals de Catalunya.

Aquests ensenyaments s'ordenen en dos graus: el mitjà i el superior.

El grau mitjà comprèn dos nivells:

- El primer nivell porta a l'obtenció del certificat de primer nivell.
- El segon nivell condueix a l'obtenció del títol de tècnic/a d'esport en l'especialitat cursada. Aquest títol és equivalent a tots els efectes als títols de grau mitjà de la formació professional.

El grau superior condueix a l'obtenció del títol de tècnic/a superior d'esport en l'especialitat cursada. Aquest títol és equivalent a tots els efectes als títols de grau superior de formació professional.

Què és l'educació especial?

L'educació especial va destinada a alumnes amb necessitats educatives especials a causa de sobredotació intel·lectual o discapacitats psíquiques, físiques o sensorials. L'educació especial comprèn totes aquelles accions i actuacions adreçades a compensar aquestes necessitats, ja sigui en centres ordinaris o específics.

Quina és la normativa aplicable sobre homologacions i convalidacions d'estudis?

- Reial decret 104/1988, de 29 de gener, sobre l'homologació i la convalidació de títols i estudis estrangers d'educació no universitària.
- Ordre de 14 març de 1988, per a l'aplicació d'allò que estableix la disposició del Reial decret 104/1988.
- Reial decret 806/1993, de 28 de maig, sobre el règim de centres estrangers a Espanya.
- Ordre del 30 d'abril de 1996 que desenvolupa la disposició addicional quarta del Reial decret 69/2000, de 21 de gener, pel qual es regulen els procediments de selecció per a l'ingrés en els

centres universitaris dels estudiants que reuneixen els requisits legals necessaris per a l'accés a la universitat.

- Ordre ECD/3305/2002, de 16 de desembre, per la qual es modifiquen les ordres de 14 de març de 1988 i de 30 d'abril de 1996, per a l'aplicació del que disposa el Reial decret 104/1988, de 29 de gener, sobre homologació i convalidació de títols estrangers d'educació no universitària.
- Reial decret 1388/2008, d'1 d'agost, sobre l'ampliació de funcions i serveis traspassats a la Generalitat de Catalunya pel Reial decret 2809/1980, de 3 d'octubre, en matèria d'ensenyament: homologació i convalidació de títols estrangers en ensenyaments no universitaris.
- Decret 238/2008, de 2 de desembre, pel qual s'assignen al Departament d'Educació les funcions i els serveis traspassats a la Generalitat de Catalunya en matèria d'homologació i convalidació de títols i estudis estrangers en ensenyaments no universitaris.

Els processos, les sol·licituds, la documentació i els recursos es troben al web www20.gencat.cat/portal/site/Educació.

LLENGUA I EDUCACIÓ

Quin és el règim lingüístic del sistema educatiu de Catalunya?

En el nou marc legislatiu, la Llei d'educació, està regulat en el títol II, articles 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 i 18.

PARTICIPACIÓ

Com podem organitzar programes i actuacions al municipi en matèria d'educació?

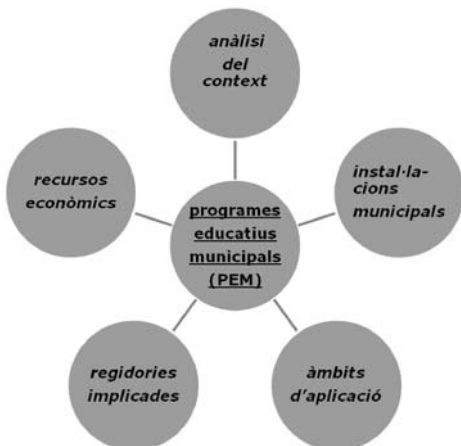
Una bona estratègia és fer-ho a través dels programes educatius municipals (PEM), que tenen com a objectiu, a més de promoure, educar més enllà de l'escola, però la tasca dels quals ha de ser, alhora, complementària i coordinada amb l'activitat educativa de les es-

coles del municipi. Aquests programes són també clau per a l'educació en valors, la formació, l'equitat i la cohesió social del conjunt de la ciutadania del municipi.

Quins són els principis fonamentals del disseny i la creació d'un PEM?

- a) Subsidiarietat: els PEM han de ser complementaris al currículum escolar. No han de voler substituir-lo ni oposar-s'hi.
- b) Complexitat: s'han de centrar en temes que els centres, per la seva organització, no poden assumir individualment.
- c) Universalitat: s'han d'oferir a tots els centres del municipi.
- d) Llibertat: l'assistència als PEM és optativa.
- e) Integració: els PEM s'haurien d'integrar en els plans anuals i en els projectes educatius dels centres.
- f) Estabilitat: els PEM haurien de tenir continuïtat a fi de poder-los integrar en els projectes educatius de centre.
- g) Empatia: s'hauria de procurar la implicació del professorat (desenvolupament, seguiment, material...). S'ha de tenir present que com més empatia, més participació.

Què cal considerar en la planificació dels PEM?

Què podem descobrir els ciutadans a través del PEM?

a) L'oci

- Cinema: cicles de cinema, projeccions específiques...
- Dansa: tradicional, popular...
- Pintura: escola d'art, tallers, concursos...

b) El nostre poble

- Itineraris: nucli urbà, jardins, culturals...
- Visites a museus
- Visites a col·leccions específiques

c) El món

- Intercanvis escolars

d) La informàtica

- Diaris escolars, web municipal amb informació dels centres

e) La ràdio

- Cursos específics, entrevistes, programes escolars a l'emissora municipal...

f) La música (concerts, guies didàctiques...)

- Aula de música
- Escola de música
- Conservatori de música

g) Els llibres

- Expliquem contes, concursos literaris...
- Biblioteca

Quins poden ser altres programes d'educació específics?

- a) Programes d'educació ambiental
- b) Programes d'educació viària
- c) Programes d'educació per a la salut
- d) Programes d'educació per a la igualtat de gènere
- e) Programes d'educació per al consum
- f) Altres

Què és el Consell Escolar Municipal (CEM)?

El Consell Escolar Municipal és l'organisme de consulta i de participació de tots els sectors afectats en qualsevol aspecte relacionat amb l'educació de ni-

vell no universitari dins l'àmbit municipal. Malgrat que no és una obligació del municipi constituir el CEM, sí que és aconsellable per tal de promoure la consulta i la participació de la comunitat educativa del municipi.

Els consells escolars municipals estan regulats a l'article 173 de la Llei d'educació.

Què és el Consell Escolar Territorial?

Els consells escolars territorials són els organismes de consulta i de participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit d'actuació dels serveis territorials en què s'estructura l'Administració educativa.

Han de ser consultats preceptivament sobre les matèries següents:

- a) La programació relativa a la creació i a la distribució territorial dels centres docents dels nivells educatius no universitaris de l'àmbit d'actuació respectiu.
- b) Les normes específiques sobre construccions i equipaments escolars de l'àmbit territorial corresponent.
- c) Els serveis educatius i les altres prestacions en el territori respectiu relacionades amb l'ensenyament.

Els consells escolars territorials han quedat regulats a l'article 172 de la Llei d'educació.

Què és el Consell Escolar de Catalunya?

El Consell Escolar de Catalunya, regulat fins ara també per la Llei 25/1985, queda ara regulat per l'article 171 de la LEC:

Article 171. El Consell Escolar de Catalunya.

1. *El Consell Escolar de Catalunya és l'organisme superior de consulta i de participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de l'Administració de la Generalitat.*

També per la disposició transitòria següent:

Primera. Consell Escolar de Catalunya.

La fórmula de composició del Consell Escolar de Catalunya es manté com a màxim fins al finiment del termini de desplegament d'aquesta Llei.

Què són les AMPA?

Les associacions de mares i pares d'alumnes es constitueixen per centre educatiu i tenen l'objectiu de facilitar la participació de les mares i els pares en les activitats del centre, a més de les establertes per la normativa vigent i les que determinin els estatuts de les dites associacions —article 26 de la LEC.

Què són el moviment de renovació pedagògica de Catalunya?

Són associacions democràtiques, sense afany de lucre, plurals i unitàries. Formen part de la comunitat educativa i treballen per enfortir els vincles entre tots els sectors, els nivells educatius i les seves entitats representatives. Elaboren projectes que puguin ser assumits col·lectivament amb la finalitat d'anar construint una xarxa educativa per a la renovació pedagògica a favor de l'educació, d'acord amb el model d'escola pública.

A quins òrgans participa l'ACM en matèria d'educació?

- Consell Escolar de Catalunya
- Consells Escolars Territorials
- Consells Escolars Municipals
- Comissió Mixta Educació i Entitats Municipalistes (ACM i FMC)
- Consell Català de Formació Professional
- Comissió Directora de l'Institut Català de Qualificacions Professionals
- Comissió de Govern Local

Què entenem per comunitat educativa i comunitat escolar?

La comunitat educativa és la formada per totes les persones i institucions que intervenen en el procés educatiu.

La comunitat escolar o comunitat educativa del centre és la que integra totes les persones i institucions de l'entorn en el si del centre educatiu.

Ambdues comunitats tenen representació de l'Administració local.

La LEC les defineix en el títol III, capítol I, article 19.

Què és la carta de compromís educatiu?

La regula la Llei d'educació de Catalunya en el seu article 20.

Quina és la comunitat educativa representada en el Consell Escolar de Catalunya?

Actualment:

- Professorat de nivells educatius no universitaris (4 representants)
- Pares d'alumnes (5 representants)
- Alumnes (2 representants)
- Personal d'administració i serveis dels centres docents (2 representants)
- Titulars de centres privats (3 representants)
- Centrals i organitzacions sindicals (3 representants)
- Organitzacions patronals (3 representants)
- Moviments de renovació pedagògica (2 representants)
- Administració educativa (6 representants)
- Consells escolars territorials (7 representants)
- Administració local (6 representants; 3 l'ACM i 3 l'FMC)
- Universitats de Catalunya (3 representants)
- Personalitats de prestigi en el camp de l'educació (3 representants)
- Institut d'Estudis Catalans (1 representant)

- Col·legis professionals (1 representant)
- Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (1 representant)

Quins són els instruments per a la participació i la representació dels alumnes en els centres educatius?

Aquests instruments queden definits en el nou marc legislatiu de la Llei d'educació en el seu article 23.

Article 23

Instruments per a la participació i la representació dels alumnes

Les normes d'organització i funcionament dels centres han de determinar formes de participació dels alumnes, atenent-ne les característiques i l'edat, i d'acord amb les orientacions del Departament, que en facilitin la presència en la vida del centre, el diàleg i la coresponsabilització, n'afavoreixin el compromís en l'activitat educativa del centre i en propiciïn la formació en els hàbits democràtics de convivència, sens perjudici d'ésser presents, quan correspongui, en el consell escolar.

Quina és la participació de les famílies en el procés educatiu?

Aquesta participació està definida en la llei d'educació, articles 25 i 27.

**V. Coresponsabilitat
dels ajuntaments
en la formació
professional inicial
i per a l'ocupació**

Què és el Consell Català de Formació Professional?

Està definit a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació

Article 174

Consell Català de Formació Professional

- 1. El Consell Català de Formació Professional és l'òrgan de consulta i d'assessorament del Govern respecte de la formació professional, de composició interdepartamental, en què participen administracions locals, organitzacions empresarials i organitzacions sindicals.*
- 2. El Consell Català de Formació Professional ha d'articular els mecanismes necessaris per a assolir progressivament la integració dels subsistemes de la formació professional a Catalunya i, amb aquesta finalitat, ha d'exercir les funcions, formular les propostes i emetre els informes establerts pel seu ordenament específic.*

El Consell Català de Formació Professional és crea pel Decret 21/1999, de 9 de febrer, i és modifica pel 323/2011, de 19 d'abril.

Com reorganitza el Govern el Consell Català de Formació Professional?

El Govern de la Generalitat de Catalunya culmina l'estructura del Consell Català de la Formació Professional per ajustar-lo al nou model integrat de la Formació Professional amb l'objectiu de fer efectiva una millor coordinació en l'àmbit de la formació professional per augmentar el nivell de qualificació dels treballadors i adaptar-lo a les necessitats de les empreses.

Decret 323/2011, de 19 d'abril, pel qual es modifica el Decret 21/1999, de 9 de febrer, de creació del Consell Català de Formació Professional.

Mitjançant el Decret 21/1999, de 9 de febrer, es va crear el Consell Català de Formació Professional, com a òrgan de consulta i assessorament del Govern de la Generalitat, amb caràcter no vinculant, amb la participació de les organitzacions empresarials, sindicals i entitats públiques implicades, respecte de tota la formació professional, reglada i no reglada.

Al capdavant del Consell es preveu la figura de la Presidència que, d'acord amb l'article 2 d'aquest Decret, correspon, per rotació anual, als consellers d'Ensenyament i d'Empresa i Ocupació.

El Decret 297/2011, de 22 de març, de reestructuració del Departament d'Ensenyament, va procedir a modificar l'article 2 del Decret abans esmentat, en el sentit de preveure que la Presidència pot assumir-la també la persona en qui deleguin de manera conjunta els dos departaments implicats, qui també assumirà la Presidència de la Comissió del Sistema de Formació i Qualificació Professional.

El Govern va adoptar l'Acord el dia 8 de març de 2011, pel qual s'impulsa la definició i la posada en marxa d'un nou model d'orientació, capacitació i formació professional. Aquest Acord pretén l'impuls d'aquest nou model que aporti una millor i més ràpida resposta als reptes de futur i que esdevingui un element clau per facilitar la recuperació econòmica i per millorar l'ocupabilitat de les persones i la competitivitat de les empreses, i un dels àmbits d'actuació en què s'ha d'intervenir és en l'establiment dels òrgans de coordinació necessaris en l'àmbit de la formació professional, de manera que es garanteixi la participació dels departaments implicats i la dels agents socials en aquesta matèria.

És voluntat del Govern impulsar el desenvolupament d'aquest nou model d'orientació, capacitació i formació professional, raó per la qual es considera necessari modificar el Decret 21/1999, de 9 de febrer, en el sentit de preveure, en el cas de delegar la Presidència, la manera de fer efectiu el nomenament i preveure'n el rang.

Per això, a proposta conjunta de la consellera d'Ensenyament i del conseller d'Empresa i Ocupació,

Decreto:

Article únic

Es modifica el primer paràgraf de l'article 2 del Decret 21/1999, de 9 de febrer, de creació del Consell Català de Formació Professional, que queda redactat de la manera següent:

"Article 2

Presidència, objectius i funcions

El Consell Català de Formació Professional estarà presidit alternativament, per rotació anual, pels consellers o conselleres dels departaments d'Ensenyament i d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, o per la persona a qui proposin conjuntament delegar la Presidència, la qual també assumirà la Presidència de la Comissió del Sistema de Formació i Qualificació Professional.

En el cas de delegació, la Presidència del Consell Català de Formació Professional té rang assimilat a secretari/ària general, i el nomenament correspon al Govern."

Disposició derogatòria

Es deroga la disposició addicional tercera del Decret 297/2011, de 22 de març, de reestructuració del Departament d'Ensenyament.

Quin paper té la formació en el desenvolupament local?

El desenvolupament local es basa, en gran part, en les habilitats personals dels treballadors que habiten al municipi. Les persones ben preparades, que s'adapten a les necessitats del mercat de treball, resulten molt atractives per als inversors, que hi veuen un valor afegit. Aquesta característica s'accentua més en un país com Catalunya, en el qual el treball i l'esforç de les persones és la principal font de riquesa.

També cal tenir present que la integració de la immigració passa principalment per la formació en diferents àmbits.

Què és la formació professional?

És el conjunt d'accions formatives que capaciten pel desenvolupament qualificat de diverses professions, l'accés a l'ocupació i la participació activa en la vida

social, cultural i econòmica. Inclou els ensenyaments propis de la formació professional inicial, les accions d'inserció i reinserció laborals dels treballadors i treballadores, així com les orientades a la formació contínua en les empreses, que permeten l'adquisició i l'actualització permanent de les competències professionals.

Què és la formació professional inicial?

La formació professional inicial del sistema educatiu comprèn un conjunt de cicles formatius amb una organització modular. En els cas de Catalunya, l'organització ha estat per crèdits —en el desplegament de la LOGSE—, d'una durada variable i amb continguts tècnics i pràctics adequats als diversos camps professionals. En el desplegament de la LOE, que portarà l'adequació dels títols de formació professional, la seva organització serà per mòduls. Aquesta formació està organitzada en cicles de grau mitjà i superior i estan referits al Catàleg de Qualificacions Professionals.

Què són els programes de qualificació professional inicial (PQPIS)?

Són programes que van dirigits al conjunt de la població major de 16 anys que no hagi obtingut el graduat d'ESO, amb l'objectiu que tots els alumnes puguin assolir les competències professionals pròpies d'una qualificació professional de nivell 1 de l'estructura actual del Catàleg de Qualificacions Professionals, segons la Llei 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional. Aquests programes també persegueixen que aquestes persones tinguin la possibilitat d'una inserció sociolaboral satisfactòria i amplïïn les seves competències bàsiques per continuar els seus estudis en els diferents ensenyaments.

Què és el Sistema de Qualificacions i Formació Professional de Catalunya (SQCAT)?

El Sistema de Qualificacions i Formació Professional (SQCAT) és un conjunt de dispositius que volen donar resposta a les demandes de qualificació de les

persones, empreses i organitzacions en una societat en constant procés de canvi i innovació. Pretén millorar la qualificació professional de les persones al llarg de la seva vida, el foment de la lliure circulació de treballadors i treballadores en un món global i, també, l'ajust de l'oferta amb la demanda de personal qualificat.

A Catalunya, l'Institut Català de Qualificacions Professionals (ICQP) és l'organisme adscrit al Departament d'Ensenyament de la Generalitat que defineix i proposa el Sistema Integrat de Qualificacions i Formació Professional.

Quines funcions té l'Institut Català de Qualificacions Professionals (ICQP)?

L'Institut Català de les Qualificacions Professionals va ser creat pel Decret 176/2003, de 8 de juliol. Els principals objectius són:

- Servir de referent comú per a la formació professional (inicial i per a l'ocupació —ocupacional i contínua—), establint les equivalències entre les diferents ofertes.
- Actualitzar el Catàleg de Qualificacions i de Formació Professional.
- Desenvolupar el procés de reconeixement i certificació de competències professionals.
- Donar suport a la gestió per competències dels recursos humans d'empreses i organitzacions.
- Fer d'element d'encaix entre la demanda i l'oferta de treball qualificat.

Com s'estructura l'ICQP?

S'estructura en tres àrees diferenciades:

1. Àrea de Qualificacions: conforma el Catàleg de Qualificacions Professionals de Catalunya.
2. Àrea de Formació: s'ocupa del Catàleg Modular Integrat de Formació Professional de Catalunya.
3. Àrea d'Accreditació i Certificació de la Competència: s'encarrega del Sistema de Reconeixement i Certificació de la competència professional.

Què és la formació per a l'ocupació?

És tota aquella formació professional que va dirigida a la població activa amb independència de si està ocupada o no.

Aquesta formació està integrada pel conjunt d'instruments i accions que tenen per objecte impulsar i estendre entre les empreses i els treballadors i treballadores ocupades i en atur una formació que respongui a les seves necessitats i contribueixi al desenvolupament d'una economia basada en el coneixement.

Què és l'acreditació de les competències professionals?

És un procés pel qual s'atorga un reconeixement de les competències adquirides per la via de la formació no formal i/o del bagatge laboral per a desenvolupar una professió.

Què és el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya?

El Consorci neix l'any 2004 en el marc del Servei d'Ocupació de Catalunya i està integrat per la Generalitat de Catalunya, a través del Departament de Treball, i per les organitzacions sindicals i empresarials considerades més representatives a Catalunya.

Què són els centres d'innovació i formació ocupacional (CIFO)?

Són centres que depenen del Servei d'Ocupació de Catalunya. Actuen en la millora de la qualificació professional dels treballadors en diferents línies: formació ocupacional, programes i accions d'experimentació en noves qualificacions, formació per a formadors dels sistemes de formació ocupacional, formació contínua i suport als gestors de polítiques actives d'ocupació.

Els CIFO realitzen formació en la modalitat presencial i a distància —a través d'e-CIFO. A Catalunya hi ha 8 CIFO: CIFO La Violeta, CIFO l'Hospitalet, CIFO Sabadell, CIFO Sant Feliu de Llobregat, CIFO

Santa Coloma de Gramanet, CIFO Salt, CIFO Tarragona, CIFO Lleida.

Què interpretem per “educació al llarg de la vida”?

Podem interpretar que l'educació al llarg de la vida comença a actuar de manera ordinària a partir dels 18 anys i sense limitació d'edat. Queden excloses d'aquest model totes les accions que es desenvolupen des de l'àmbit universitari.

L'educació al llarg de la vida hauria d'integrar les accions següents:

- Formació de persones adultes.
- Formació professional adaptada, accions de flexibilització de l'FP i l'FP a distància.
- Batxillerat nocturn i batxillerat a distància.
- Programes de transició al món laboral.
- Programa interdepartamental de la Generalitat de Catalunya per a la integració de la formació professional a Catalunya. Xarxa de centres FPCAT.
- Accions i programes de cohesió i participació.
- Escoles oficials d'idiomes.
- Ensenyaments artístics.
- Ensenyaments esportius.
- Accions de formació professional per a l'ocupació.
- Informació i orientació professional.
- Reconeixement i acreditació de competències professionals.
- Altres programes que es puguin definir.

En què consisteix l'orientació professional?

L'orientació consisteix en un conjunt d'activitats que permeten a les persones de qualsevol edat, en qualsevol moment de la seva vida, identificar les seves competències, capacitats i interessos per tal de prendre decisions relatives a la seva educació, formació i ocupació, i, així, gestionar activament el seu projecte de vida personal i professional.

La LEC assenyalava com un dret dels alumnes *rebre orientació, particularment en els àmbits educatiu i professional*. (LEC: capítol II, article 21.)

L'orientació professional, que comença a l'escola, ha d'acompanyar la persona al llarg de tota la vida.

Com està organitzada la formació professional a Catalunya?

Els tres subsistemes de formació professional

La formació professional és el conjunt d'ensenyaments i aprenentatges destinats a la inserció, reinserció i actualització laboral, amb l'objectiu d'augmentar i adequar el coneixement i habilitats dels actuals i futurs treballadors al llarg de tota la vida.

La formació professional està integrada per tres subsistemes: la formació professional inicial, la formació professional ocupacional i la formació professional contínua.

- Formació professional inicial: conjunt d'accions de formació professional específica (també anomenada formació professional reglada) que s'imparteixen en el sistema educatiu. Així doncs, el seu objectiu és la inserció laboral.
- Formació professional ocupacional: conjunt d'accions de formació professional que tenen per objectiu proporcionar a les persones en situació d'atur les competències professionals requerides pel sistema productiu i així facilitar-ne reinserció en el mercat laboral.
- Formació professional contínua: conjunt d'accions formatives desenvolupades per les empreses, els treballadors o les organitzacions representatives, i adreçades a la millora de les competències professionals i de la qualificació dels treballadors i treballadores en actiu. L'adquisició de majors competències en permet un augment de l'ocupabilitat.

El conjunt de la formació professional ocupacional i contínua també rep el nom de la formació per a l'ocupació

**VI. Referents
normatius
en l'àmbit de
l'educació**

Quins són els referents normatius?

- **Constitució espanyola, 1978**
- **Estatut d'autonomia de Catalunya, 2006**
Llei orgànica 6/2006, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya
- **Llei municipal i de règim local de Catalunya**
Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya
DOGC núm.3887, de 20 de maig de 2003, pàg. 10237
- **Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació (LODE)**
BOE núm.159, de 4 de juliol de 1985, pàg. 21015 a 21022
- **Llei orgànica 2/2006, d'educació (LOE)**
BOE núm. 106, de 4 de maig de 2006, pàg.17158 a 17207
- **Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC)**
DOGC núm. 5830, de 3 de març de 2011, pàg. 13502 a 13521

**VII. Convenis vigents
entre la Generalitat
i l'àmbit de
l'Administració
local en matèria
d'educació**

Quins són els convenis?

- El 29 de maig de 2006 se signa un acord-marc de col·laboració en matèria de planificació de persones adultes:.*
Acord marc de col·laboració entre el Departament d'Educació i Universitats, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i la Federació de Municipis de Catalunya en matèria de planificació de la formació de persones adultes.
L'11 de juliol de 2007, se signa el protocol:
Protocol d'acord d'intencions entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes per al sosteniment dels centres de formació de persones adultes de titularitat de les administracions locals de Catalunya.
- El 14 de febrer de 2005, se signa:.*
Proposta d'acord de col·laboració entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes (la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques), per al finançament de la creació de places públiques de llars d'infants i per al seu sosteniment, amb l'objectiu d'impulsar la creació de 30.000 noves places públiques.
- El 8 de setembre de 2004, se signa:.*
Acord marc entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i les entitats municipalistes (la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques), sobre el manteniment, la reforma, l'adequació i la millora dels edificis dels centres d'educació infantil i primària de titularitat municipal.

- El 3 de novembre de 1993 se signa un conveni marc de col·laboració en matèria de foment de les escoles de música i de dansa de titularitat de l'Administració local de Catalunya.*
- El 9 de juliol de 2008, es renova aquest conveni:*

Conveni marc entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, per al sosteniment de les escoles de música i de dansa de titularitat de l'Administració local de Catalunya.

El 17 d'abril de 2009, se signa l'addenda al conveni marc entre el Departament d'Educació de Catalunya, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, per al foment de les escoles de música i de dansa de titularitat de l'Administració local de Catalunya.*

- El 9 de desembre de 1998, se signa l'acord entre el Departament d'Ensenyament i les entitats municipalistes (ACM-FMC) referent a la planificació dels ensenyaments artístics a les escoles d'art de titularitat pública.

En fase de negociació a la comissió mixta entre el Departament d'Educació i les entitats municipalistes:

- Conveni marc entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, referent al finançament dels ensenyaments artístics a les escoles d'art de titularitat de les corporacions locals durant els cursos 2009-2010 i 2010-2011.

*El contingut d'aquests acords i convenis es troba al web www.acm.cat.

VIII. Glossari

Glossari

Acreditació professional

Reconeixement oficial de les competències professionals adquirides, atorgat pels organismes competents mitjançant una certificació o titulació.

Activitats escolars complementàries

Activitats formatives realitzades en el marc de l'horari escolar i al marge dels ensenyaments establerts en el currículum preceptiu. No tenen caràcter lucratiu i són voluntàries per als alumnes.

Activitats extraescolars

Activitats formatives que tenen lloc fora de l'horari escolar i són voluntàries per als alumnes.

Aptitud professional

Capacitat potencial, suficient o idònia per realitzar algun tipus específic d'activitat que pot presentar diversos graus d'intensitat. Les aptituds poden ser intel·lectuals, físiques o motrius.

Àrea de competència

Conjunt de qualificacions afins a un mateix camp de coneixements en el sistema productiu i econòmic.

Autorització administrativa

Acte de l'Administració educativa que permet l'obertura i el funcionament d'un centre escolar privat. Es concedirà sempre que el centre reuneixi els requisits mínims establerts.

Avaluació de competències professionals

Procés que mostra els coneixements, aptituds i actituds que una persona ha assolit en relació amb les unitats de competència d'una qualificació.

Avaluació general de diagnòstic

Avaluació que té per finalitat comprovar el grau d'adquisició de les competències bàsiques pels alumnes i que s'aplica en les etapes d'educació primària i educació secundària.

Batxiller (títol de)

Títol que s'obté en acabar amb èxit el batxillerat i que faculta per accedir als cicles de formació professional de grau superior i als estudis universitaris.

Batxillerat

Etapa de l'educació secundària a la qual es pot accedir amb el títol de graduat en educació secundària obligatòria i que prepara per a l'accés als cicles de formació professional de grau superior i als estudis universitaris.

Capacitats professionals

Conjunt de les actituds i les aptituds necessàries per al desenvolupament d'una ocupació o activitat professional determinada.

Caràcter propi d'un centre privat

Document en què el titular del centre expressa i dóna a conèixer el tipus d'educació que ofereix en el marc de la llibertat d'ensenyament.

Catàleg de Qualificacions Professionals

Catàleg que ordena les qualificacions professionals identificades en el sistema productiu en funció de les competències apropiades per a l'exercici professional que siguin susceptibles de reconeixement i acreditació.

Catàleg modular de formació professional

Catàleg que articula en mòduls la formació associada a les diverses qualificacions que constitueixen el Catàleg de Qualificacions Professionals.

Centre adscrit Centre escolar que imparteix una etapa i que, a efectes d'admissió d'alumnes, està vinculat a un altre que imparteix l'etapa següent.

Centre d'educació especial

Centre que ofereix ensenyaments dirigits a alumnes amb necessitats educatives especials que no poden ser ateses en centres ordinaris.

Centres d'educació primària

Centres públics que ofereixen els ensenyaments de l'etapa d'educació primària.

Centre docent privat

Centre escolar amb titularitat corresponent a una persona física o jurídica de caràcter privat, com resultat de l'exercici de la llibertat d'ensenyament.

Centre docent públic

Centre escolar el titular del qual és un poder públic.

Centre privat concertat

Centre privat que ha accedit al règim de concerts educatius amb l'Administració educativa.

Centres integrats de formació professional

Centres docents que imparteixen totes les ofertes formatives referides al Catàleg de Qualificacions Professionals.

Certificat d'escolaritat

Acredita els estudis realitzats als alumnes que acaben l'ensenyament bàsic sense obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Cicle formatiu

Conjunt d'ensenyaments de formació professional inicial que condueix a l'obtenció d'un títol professional de tècnic o tècnic superior, amb efectes acadèmics i professionals.

Claustre de professors

Òrgan de participació del professorat en el control i la gestió del centre escolar, amb funcions en l'àmbit de l'acció docent i educativa.

Comissió de conciliació

Comissió creada en cas de conflicte entre el titular i el consell escolar del centre concertat o en cas d'incompliment de les obligacions derivades del règim de concert.

Comissió de garanties d'admissió

Òrgan de participació que supervisa el procés d'admissió d'alumnes i el compliment de les normes que el regulen.

Competències bàsiques

Capacitats que al llarg de l'ensenyament bàsic els alumnes han de desenvolupar en grau suficient per poder continuar els estudis o accedir al món laboral amb un mínim de garanties. Constitueixen un dels components del currículum.

Competència professional

Conjunt de coneixements i capacitats que permeten realitzar l'activitat professional d'acord amb les exigències de la producció i el treball.

Concert educatiu

Conveni entre el titular d'un centre escolar privat i l'Administració educativa que estableix els respectius compromisos per la impartició dels ensenyaments finançats amb fons públics.

Consell escolar de centre

Òrgan col·legiat a través del qual els diferents sectors de la comunitat educativa participen en el control i la gestió del centre escolar sostingut amb fons públics.

Consell Català de la Formació Professional

El Consell Català de Formació Professional és l'òrgan de consulta i d'assessorament del Govern respecte de la formació professional, de composició interdepartamental, en què participen administracions locals, organitzacions empresarials i organitzacions sindicals.

Consell Escolar de Catalunya

El Consell Escolar de Catalunya és l'organisme superior de consulta i de participació dels sectors afectats en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de l'Administració de la Generalitat.

Consell escolar municipal

Els municipis poden constituir consells municipals en tant que òrgans i instruments de consulta i de participació.

Consell escolar territorial

Els consells escolars territorials són els organismes de consulta i de participació dels sectors afectats respecte de la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de les àrees territorials en què s'estructura l'Administració educativa.

Conservatoris

Centres públics que ofereixen ensenyaments professionals de música i dansa.

Qualificació professional

Conjunt de competències professionals amb significació per al treball que poden ser adquirides mitjançant formació modular i altres tipus de formació i a través de l'experiència laboral.

Currículum

Conjunt d'objectius, competències bàsiques, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació de cada una de les etapes i cicles del sistema educatiu que regulen la pràctica docent.

Educació primària

Nivell educatiu de caràcter obligatori i gratuït pels nens i nenes entre els sis i els dotze anys.

Educació secundària

Comprèn les etapes d'educació secundària obligatòria i educació secundària postobligatòria.

Educació secundària obligatòria

Etapa de l'educació secundària que forma part de l'ensenyament bàsic i que els alumnes cursen habitualment entre els dotze i els setze anys.

Ensenyament bàsic

Ensenyaments amb continguts que han de posar-se a l'abast de tots els ciutadans i que s'imparteixen en les etapes d'educació primària i educació secundària obligatòria.

Ensenyaments mínims

Elements bàsics del currículum d'una etapa o cicle del sistema educatiu que tenen com a finalitat garantir als alumnes una formació comú i la validesa dels títols corresponents.

Escoles d'art

Centres públics que ofereixen els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

Estructura del sistema educatiu

Organització general dels ensenyaments de què consta el sistema educatiu.

Llar d'infants

Centres que ofereixen ensenyaments de l'etapa d'educació infantil.

Formació pedagògica i didàctica

Comprèn la formació inicial necessària per al professorat per poder impartir la docència en les diferents etapes del sistema educatiu.

Formació professional

Conjunt d'accions formatives que capaciten per al desenvolupament qualificat de les diferents professions, l'accés al treball i la participació en la vida social, cultural i econòmica.

Formació professional inicial

Conjunt d'accions de formació professional que s'imparteixen en el marc del sistema educatiu.

Graduat en educació secundària obligatòria (títol de)

Títol acadèmic que els alumnes obtenen al finalitzar amb èxit l'educació secundària obligatòria i els capacita per accedir al batxillerat, a la formació professional de grau mitjà i al món laboral.

Institut Català de Qualificacions Professionals

Organisme adscrit al Departament d'Educació de la Generalitat que defineix i proposa el Sistema Integrat de Qualificacions i Formació Professional.

Instituts d'educació secundària

Centres públics que ofereixen educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional.

Llibertat de càtedra

Llibertat pròpia del professor en l'exercici de la funció docent.

Modalitat

Una de les tres formes en les quals es desenvolupa l'etapa del batxillerat: Arts, Ciències i tecnologia i Humanitats i ciències socials.

Mòdul de concert

Quantia global dels fons públics assignats a una unitat escolar dels centres privats que han accedit al règim de concerts educatius.

Mòduls de la formació professional

Conjunt de coneixements i pràctiques relatives als diferents cicles de formació professional i als programes de qualificació professional inicial.

Principis que inspiren el sistema educatiu

Aspectes de l'acció docent, de l'organització escolar o de la gestió de les administracions educatives que han de garantir la qualitat dels centres escolars i del conjunt del sistema educatiu.

Programació general anual

En un centre escolar, conjunt de tots els aspectes relatius a l'organització i funcionament del centre, in-

closos els projectes, el currículum, les normes i tots els plans d'actuació acordats i aprovats.

Programació de la xarxa de centres

Programació de l'oferta de places escolars, garantint el dret de tothom a l'educació i als drets individuals dels alumnes, els pares i els tutors.

Programació general de l'ensenyament

Té per finalitat garantir l'exercici del dret a l'educació i comprèn la programació específica dels llocs escolars en les diferents comarques, municipis i zones on aquests llocs puguin crear-se, tenint en compte l'oferta existent de centres docents públics i de centres privats concertats.

Programes de qualificació professional inicial

Oferta formativa dirigida als alumnes que, havent complert els setze anys, no han pogut obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria. Té per finalitat que els/les alumnes assoleixin competències professionals pròpies d'una qualificació de nivell 1 del Catàleg de Qualificacions Professionals.

Programes de diversificació curricular

Programes adaptats als alumnes que els requereixin a causa de la seva situació, des del tercer curs de l'educació secundària obligatòria. Estan orientats a la consecució del títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Projecte de gestió dels centres públics

Document en el qual es regula la gestió econòmica dels centres públics.

Projecte educatiu d'un centre escolar

Descripció dels valors, objectius i prioritats d'actuació, la concreció dels currículums establerts i el tractament transversal en les àrees, matèries o mòduls de l'educació en valors i altres ensenyaments.

Prova d'accés a la formació professional

Prova que facilita l'accés als cicles formatius de grau mitjà o als cicles formatius de grau superior als aspirants que manquen dels requisits acadèmics establerts amb caràcter general.

Prova d'accés a la universitat

Prova que facilita l'accés a la universitat als alumnes que ja tenen el títol de batxillerat.

Reglament de règim interior

Reglament propi d'un centre escolar en el qual se'n descriu amb detall l'organització i el funcionament, en particular dels òrgans de participació de la comunitat educativa.

Sistema de Qualificacions i Formació Professional de Catalunya

Conjunt d'instruments i accions necessàries per promoure i desenvolupar la integració de les ofertes de formació professional, a través del Catàleg de Qualificacions Professionals, així com l'avaluació i acreditació de les competències professionals.

Tècnic (títol de)

Títol que acredita la superació dels ensenyaments corresponents a un cicle de formació professional de grau mitjà.

Tècnic Superior (títol de)

Títol que acredita la superació dels ensenyaments corresponents a un cicle de formació professional de grau superior.

Títol professional

Document acreditatiu de la competència professional adquirida a través dels ensenyaments de formació professional específica cursats en el marc del sistema educatiu.

Titular d'un centre docent privat

Persona física o jurídica que ha creat el centre docent i el dirigeix. Així mateix, persona física que representa habitualment el titular a la direcció del centre.

Zona d'influència

En l'admissió d'alumnes en els ensenyaments sostinguts amb fons públics, àrees geogràfiques a efectes de preferència quan no existeixen places suficients per atendre totes les sol·licituds presentades.

Fonts utilitzades:

- Fonts pròpies de l'Associació Catalana de Municipis i Comarques
(www.acm.cat)
- Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya
(www.gencat.cat/ensenyament)
- Institut Català de Qualificacions Professionals
(www.gencat.cat/ensenyament)
- Ministeri d'Educació de l'Estat
(www.educacion.es)